

Groenbeleidsplan Valkenburg aan de Geul

A INLEIDING

Deze expositie geeft u inzicht in het **Groenbeleidsplan** voor de gemeente Valkenburg aan de Geul. Het Groenbeleidsplan is een integrale visie voor de komende 15 jaar op de gewenste ontwikkeling van het **openbare groen- en bomenstructuur** binnen de gemeente.

Het doel van de expositie:

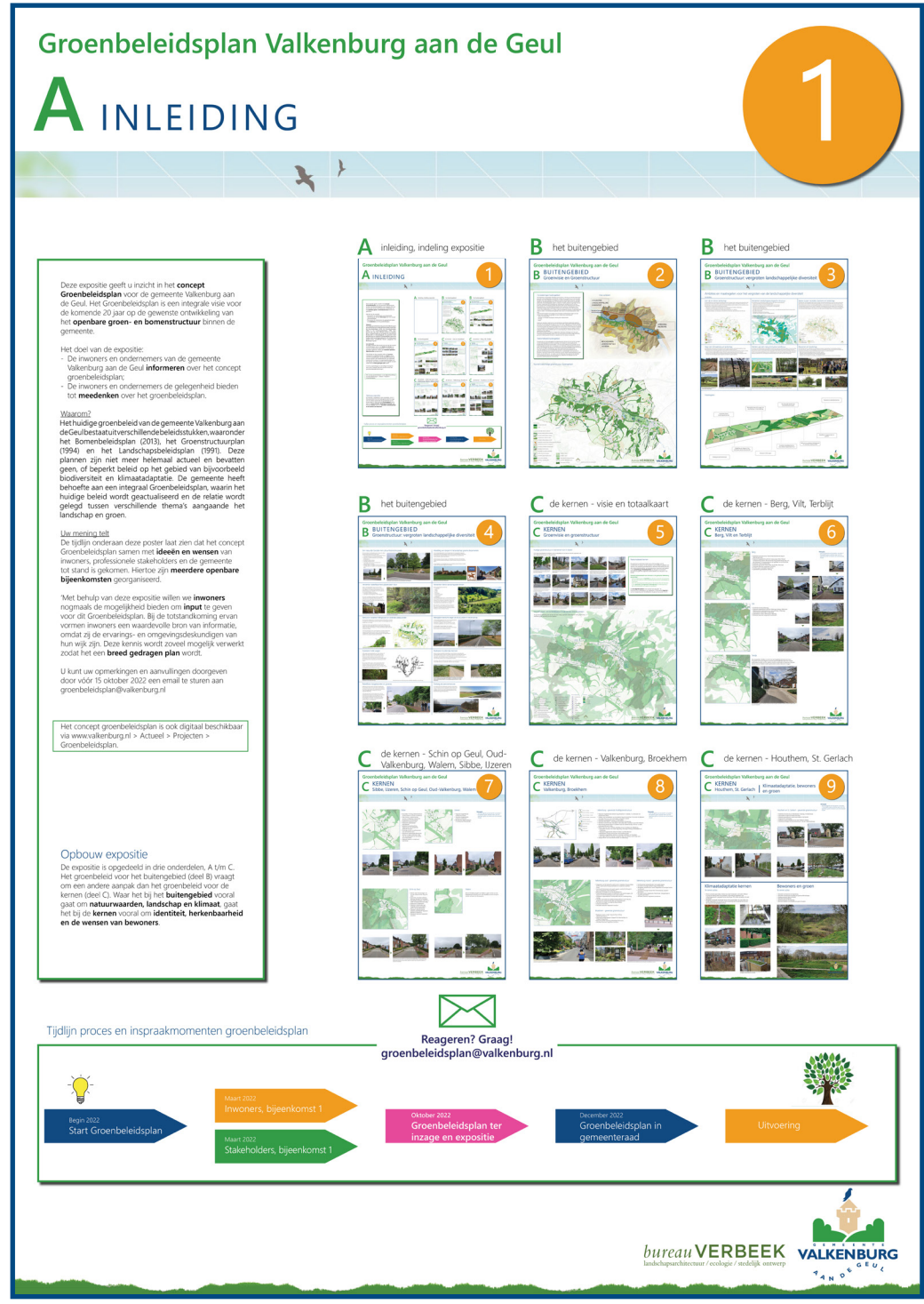
- De inwoners en ondernemers van de gemeente Valkenburg aan de Geul **informer**en over het concept groenbeleidsplan;
- De inwoners en ondernemers de gelegenheid bieden tot **meedenken** over het groenbeleidsplan.

Waarom?
Het huidige groenbeleid van de gemeente Valkenburg aan de Geul bestaat uit verschillende beleidsstukken, waaronder het Bomenbeleidsplan (2013), het Groenstructuurplan (1994) en het Landschapsbeleidsplan (1991). Deze plannen zijn niet meer helemaal actueel en bevatten geen, of beperkt beleid op het gebied van bijvoorbeeld biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente heeft behoefte aan een integraal Groenbeleidsplan, waarin het huidige beleid wordt geactualiseerd en de relatie wordt gelegd tussen verschillende thema's aangaande het landschap en groen.

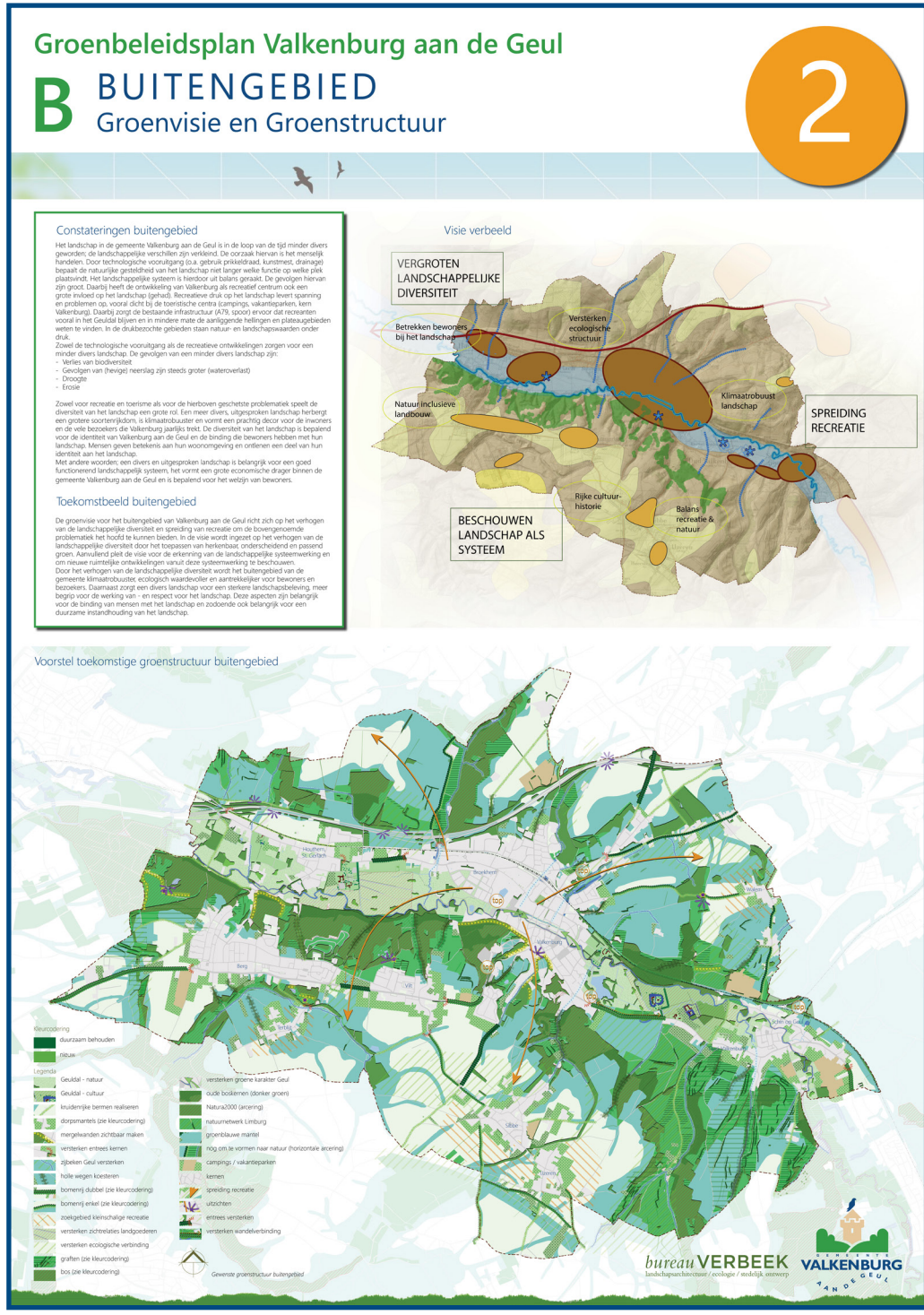
Opbouw expositie

De expositie is opgedeeld in drie onderdelen, A t/m C. Het groenbeleid voor het buitengebied (deel B) vraagt om een andere aanpak dan het groenbeleid voor de kernen (deel C). Waar het bij het **buitengebied** vooral gaat om **natuurwaarden, landschap en klimaat**, gaat het bij de **kernen** vooral om **identiteit, herkenbaarheid en de wensen van bewoners**.

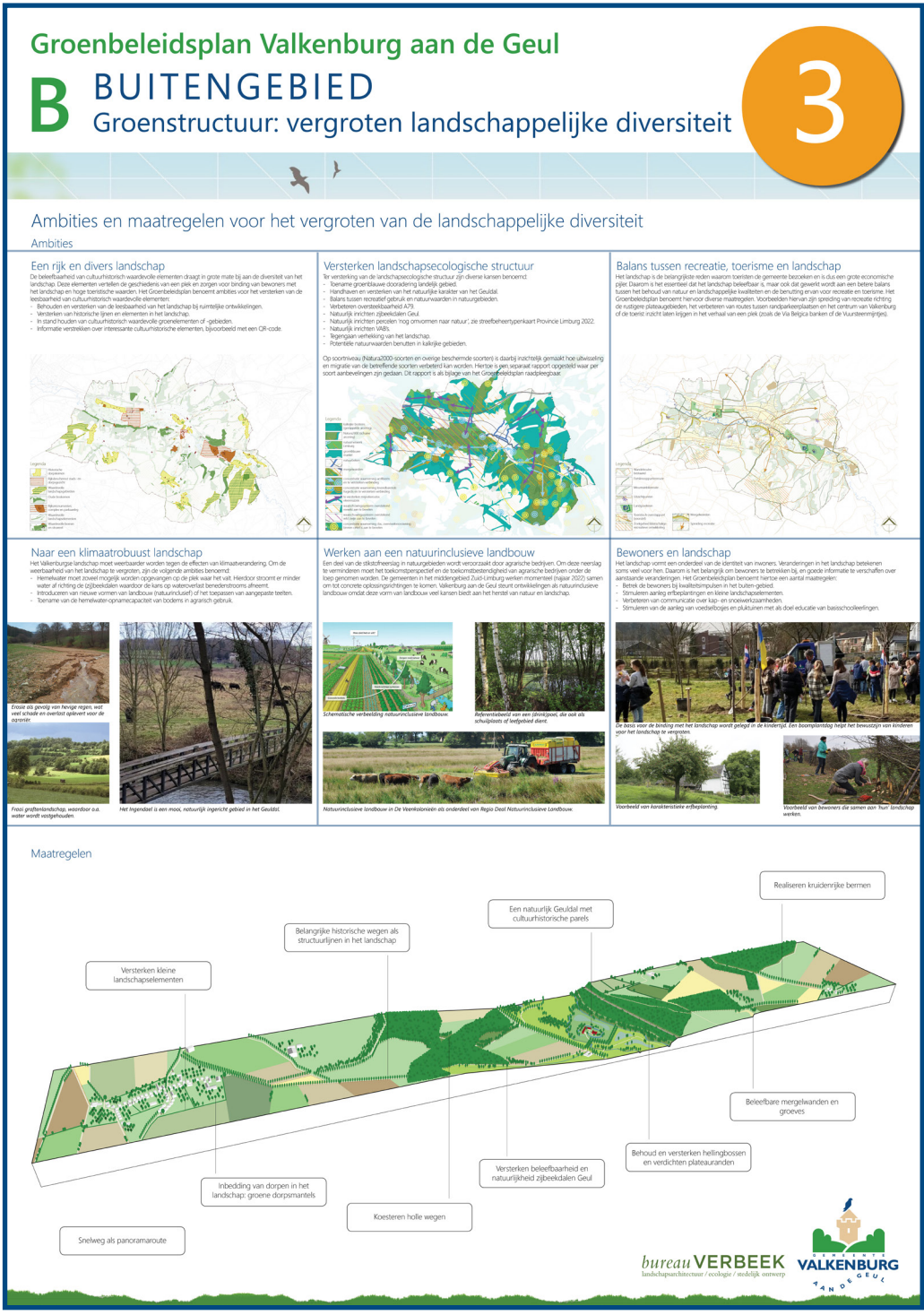
A inleiding, indeling expositie

B het buitengebied

B het buitengebied

B het buitengebied

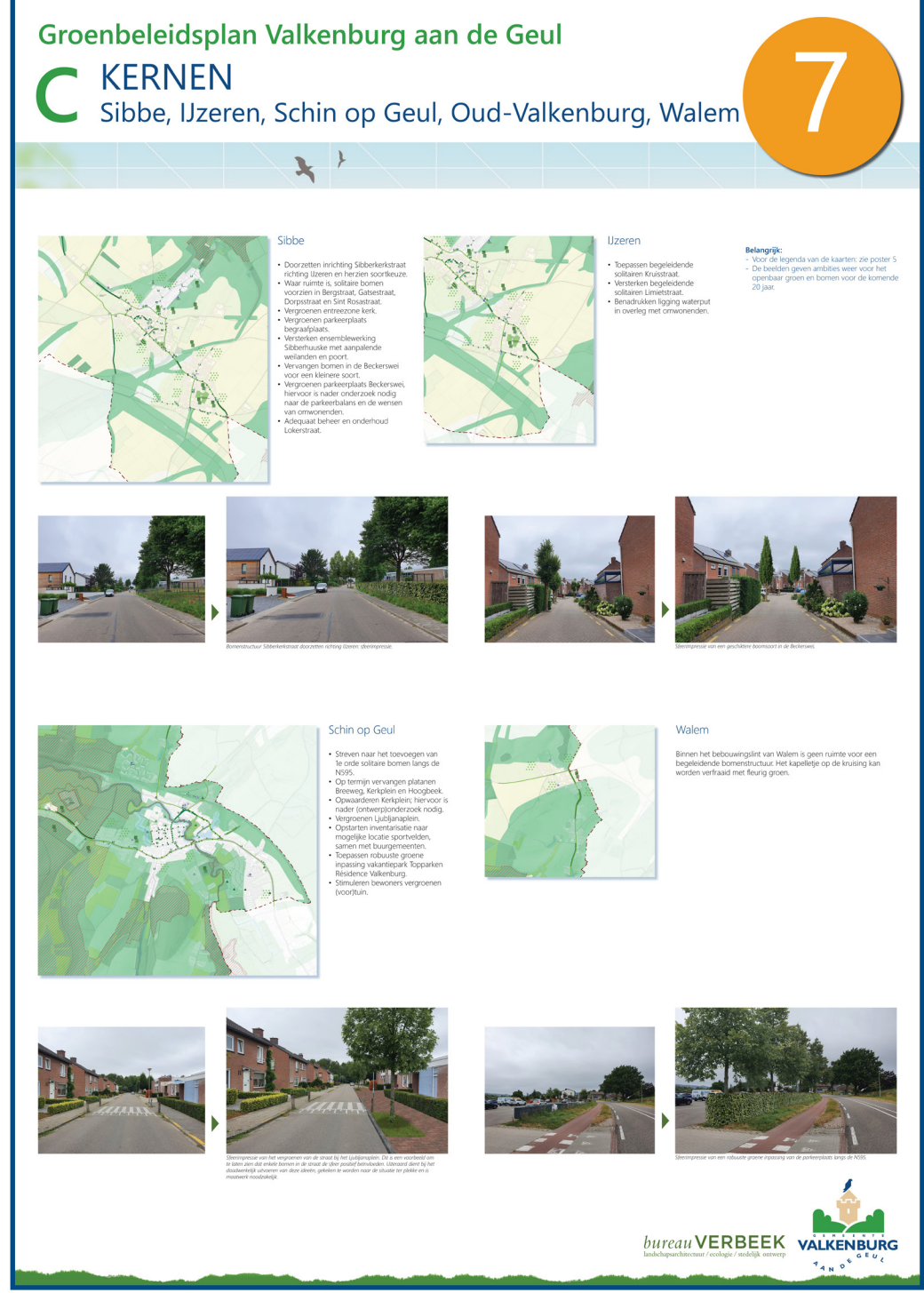
C de kernen - visie en totaalkaart

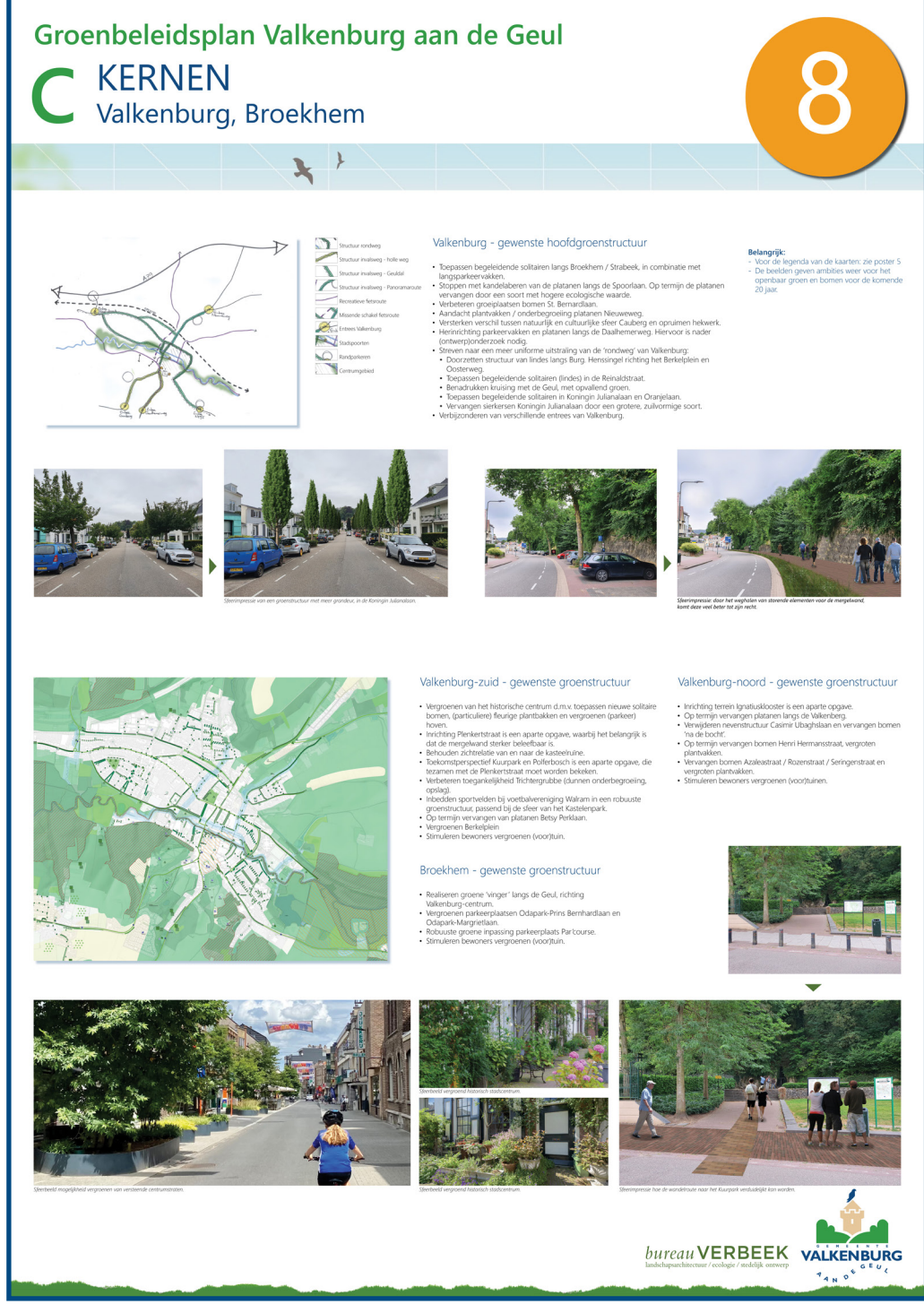
C de kernen - Berg, Vilt, Terblijt

C de kernen - Schin op Geul, Oud-Valkenburg, Walem, Sibbe, IJzeren

C de kernen - Valkenburg, Broekhem

C de kernen - Houthem, St. Gerlach

Tijdlijn proces en inspraakmomenten groenbeleidsplan

Begin 2022
Start Groenbeleidsplan

Maart 2022
Inwoners, bijeenkomst 1

Maart 2022
Stakeholders, bijeenkomst 1

Oktober 2022
Groenbeleidsplan ter
inzage en expositie

April 2023
Groenbeleidsplan in
gemeenteraad

Uitvoering

Constateringen buitengebied

Het landschap in de gemeente Valkenburg aan de Geul is in de loop van de tijd minder divers geworden; de landschappelijke verschillen zijn verkleind. De oorzaak hiervan is het menselijk handelen. Door technologische vooruitgang (o.a. gebruik prikkeldraad, kunstmest, drainage) bepaalt de natuurlijke gesteldheid van het landschap niet langer welke functie op welke plek plaatsvindt. Het landschappelijke systeem is hierdoor uit balans geraakt. De gevolgen hiervan zijn groot. Daarbij heeft de ontwikkeling van Valkenburg als recreatief centrum ook een grote invloed op het landschap (gehad). Recreatieve druk op het landschap levert spanning en problemen op, vooral dicht bij de toeristische centra (campings, vakantieparken, kern Valkenburg). Daarbij zorgt de bestaande infrastructuur (A79, spoor) ervoor dat recreanten vooral in het Geuldal blijven en in mindere mate de aanliggende hellingen en plateaugebieden weten te vinden. In de drukbezochte gebieden staan natuur- en landschapswaarden onder druk.

Zowel de technologische vooruitgang als de recreatieve ontwikkelingen zorgen voor een minder divers landschap. De gevolgen van een minder divers landschap zijn:

- Verlies van biodiversiteit
- Gevolgen van (hevige) neerslag zijn steeds groter (wateroverlast)
- Droogte
- Erosie

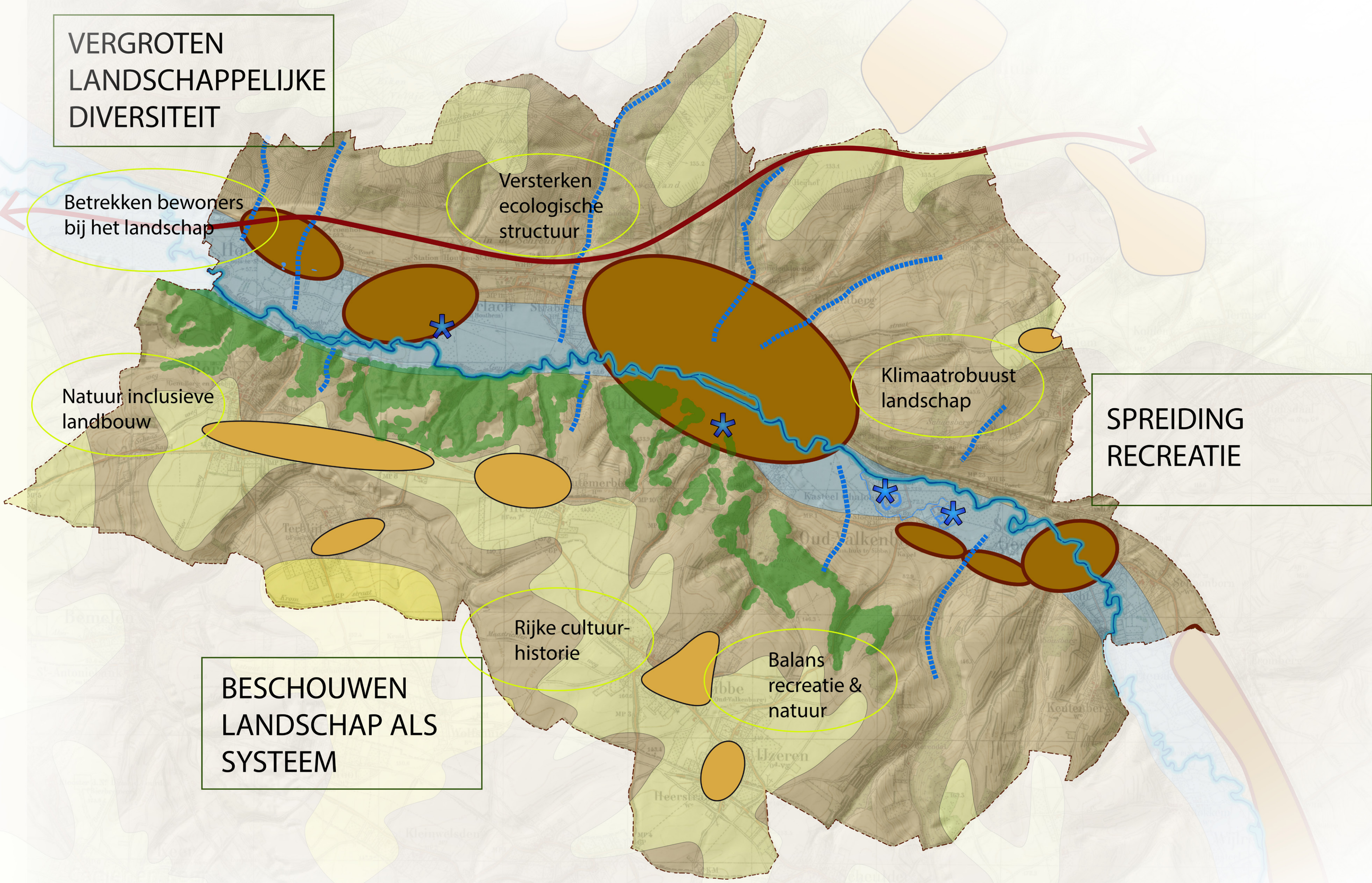
Zowel voor recreatie en toerisme als voor de hierboven geschetste problematiek speelt de diversiteit van het landschap een grote rol. Een meer divers, uitgesproken landschap herbergt een grotere soortenrijkdom, is klimaatrobuuster en vormt een prachtig decor voor de inwoners en de vele bezoekers die Valkenburg jaarlijks trekt. De diversiteit van het landschap is bepalend voor de identiteit van Valkenburg aan de Geul en de binding die bewoners hebben met hun landschap. Mensen geven betekenis aan hun woonomgeving en ontleen een deel van hun identiteit aan het landschap.

Met andere woorden; een divers en uitgesproken landschap is belangrijk voor een goed functionerend landschappelijk systeem, het vormt een grote economische drager binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul en is bepalend voor het welzijn van bewoners.

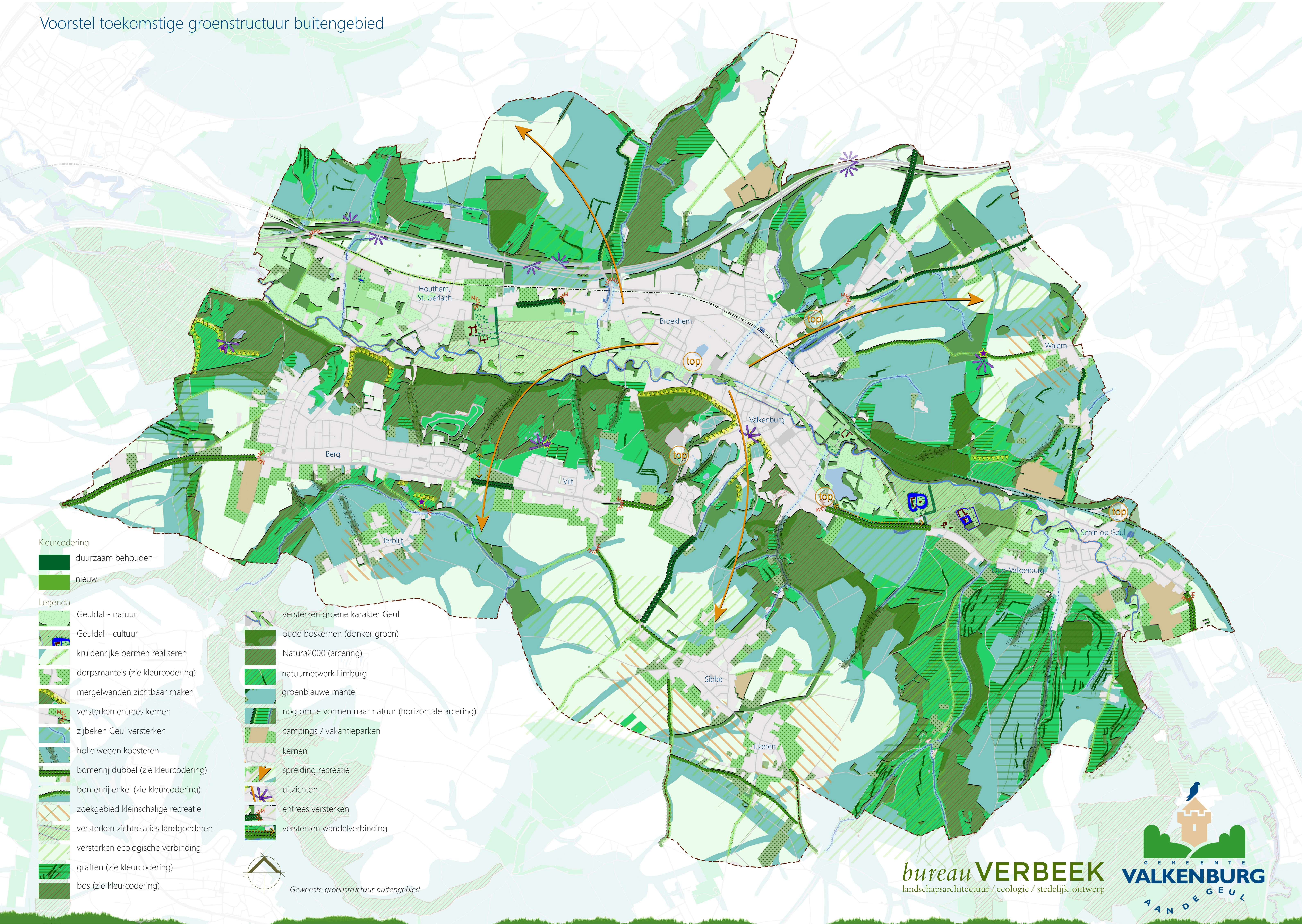
Toekomstbeeld buitengebied

De groenvisie voor het buitengebied van Valkenburg aan de Geul richt zich op het verhogen van de landschappelijke diversiteit en spreiding van recreatie om de bovengenoemde problematiek het hoofd te kunnen bieden. In de visie wordt ingezet op het verhogen van de landschappelijke diversiteit door het toepassen van herkenbaar, onderscheidend en passend groen. Aanvullend pleit de visie voor de erkenning van de landschappelijke systeemwerking en om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vanuit deze systeemwerking te beschouwen. Door het verhogen van de landschappelijke diversiteit wordt het buitengebied van de gemeente klimaatrobuuster, ecologisch waardevoller en aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers. Daarnaast zorgt een divers landschap voor een sterkere landschapsbeleving, meer begrip voor de werking van - en respect voor het landschap. Deze aspecten zijn belangrijk voor de binding van mensen met het landschap en zodoende ook belangrijk voor een duurzame instandhouding van het landschap.

Visie verbeeld

Voorstel toekomstige groenstructuur buitengebied

Ambities en maatregelen voor het vergroten van de landschappelijke diversiteit

Ambities

Een rijk en divers landschap

De beleefbaarheid van cultuurhistorisch waardevolle elementen draagt in grote mate bij aan de diversiteit van het landschap. Deze elementen vertellen de geschiedenis van een plek en zorgen voor binding van bewoners met het landschap en hoge toeristische waarden. Het Groenbeleidsplan benoemt ambities voor het versterken van de leesbaarheid van cultuurhistorisch waardevolle elementen:

- Behouden en versterken van de leesbaarheid van het landschap bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Versterken van historische lijnen en elementen in het landschap.
- In stand houden van cultuurhistorisch waardevolle groenelementen of -gebieden.
- Informatie verstrekken over interessante cultuurhistorische elementen, bijvoorbeeld met een QR-code.

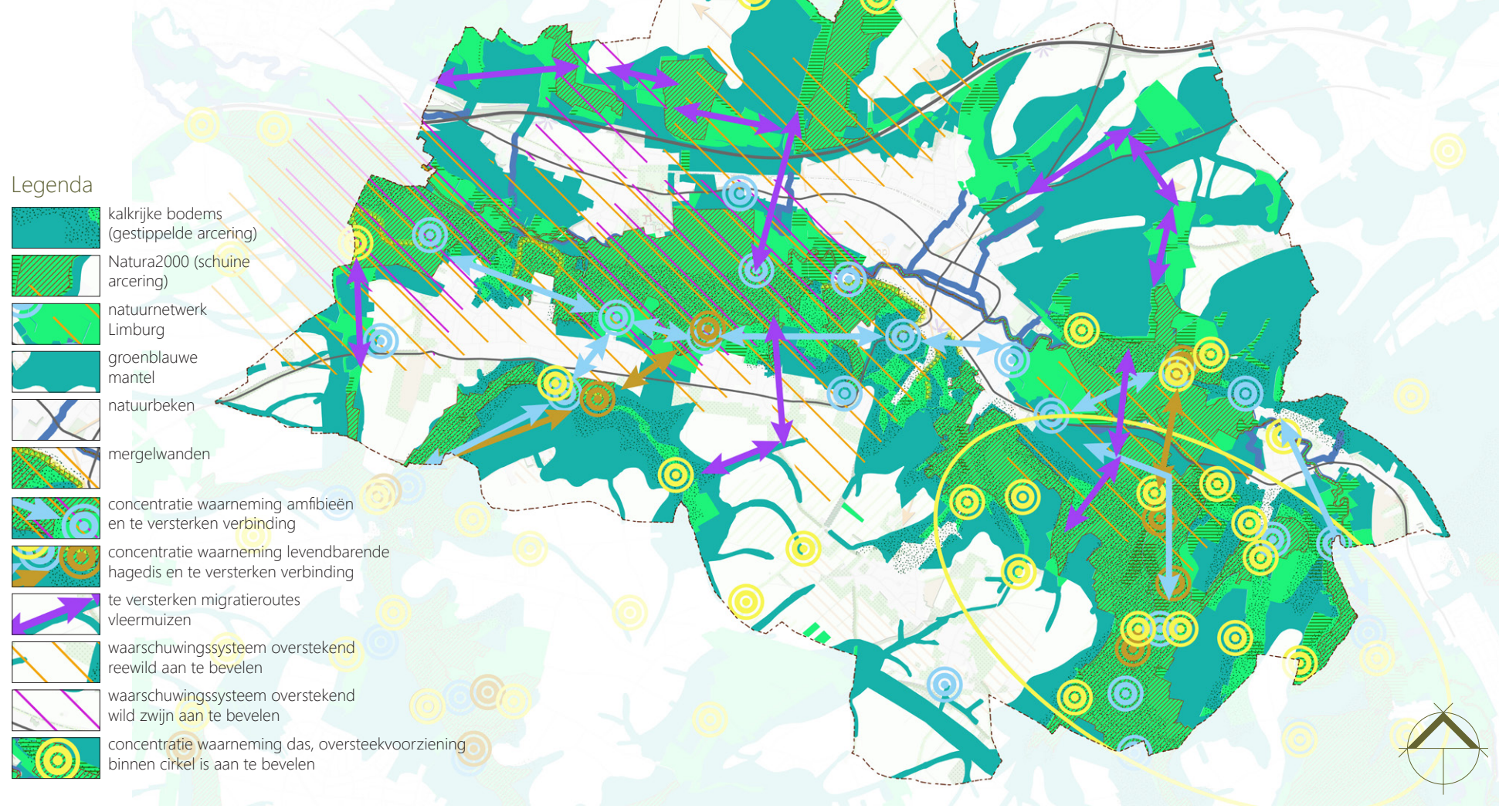

Versterken landschapsecologische structuur

Ter versterking van de landschapsecologische structuur zijn diverse kansen benoemd:

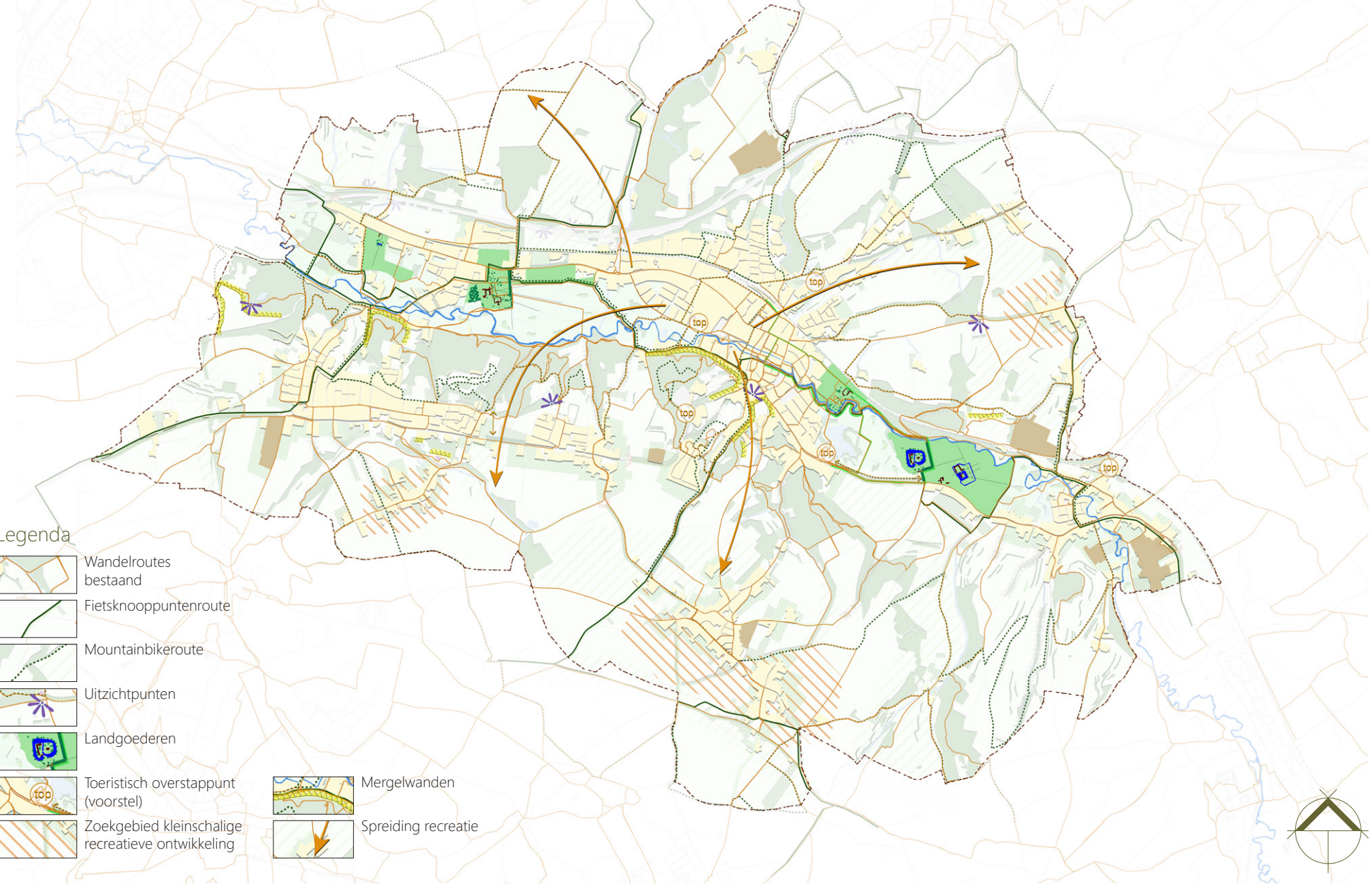
- Toename groenblauwe dooradering landelijk gebied.
- Handhaven en versterken van het natuurlijke karakter van het Geuldal.
- Balans tussen recreatief gebruik en natuurwaarden in natuurgebieden.
- Verbeteren oversteekbaarheid A79.
- Natuurlijk inrichten zijbeekdalen Geul.
- Natuurlijk inrichten percelen 'nog omvormen naar natuur', zie streefbeeldtypenkaart Provincie Limburg 2022.
- Natuurlijk inrichten VAB's.
- Tegengaan verheking van het landschap.
- Potentiële natuurwaarden benutten in kalkrijke gebieden.

Op soortniveau (Natura2000-soorten en overige beschermde soorten) is daarbij inzichtelijk gemaakt hoe uitwisseling en migratie van de betreffende soorten verbeterd kan worden. Hiertoe is een separaat rapport opgesteld waar per soort aanbevelingen zijn gedaan. Dit rapport is als bijlage van het Groenbeleidsplan raadpleegbaar.

Balans tussen recreatie, toerisme en landschap

Het landschap is de belangrijkste reden waarom toeristen de gemeente bezoeken en is dus een grote economische pijler. Daarom is het essentieel dat het landschap beleefbaar is, maar ook dat gewerkt wordt aan een betere balans tussen het behoud van natuur en landschappelijke kwaliteiten en de benutting ervan voor recreatie en toerisme. Het Groenbeleidsplan benoemt hiervoor diverse maatregelen. Voorbeelden hiervan zijn spreiding van recreatie richting de rustigere plateaugebieden, het verbeteren van routes tussen randparkeerplaatsen en het centrum van Valkenburg of de toerist inzicht laten krijgen in het verhaal van een plek (zoals de Via Belgica banken of de Vuursteenmijntjes).

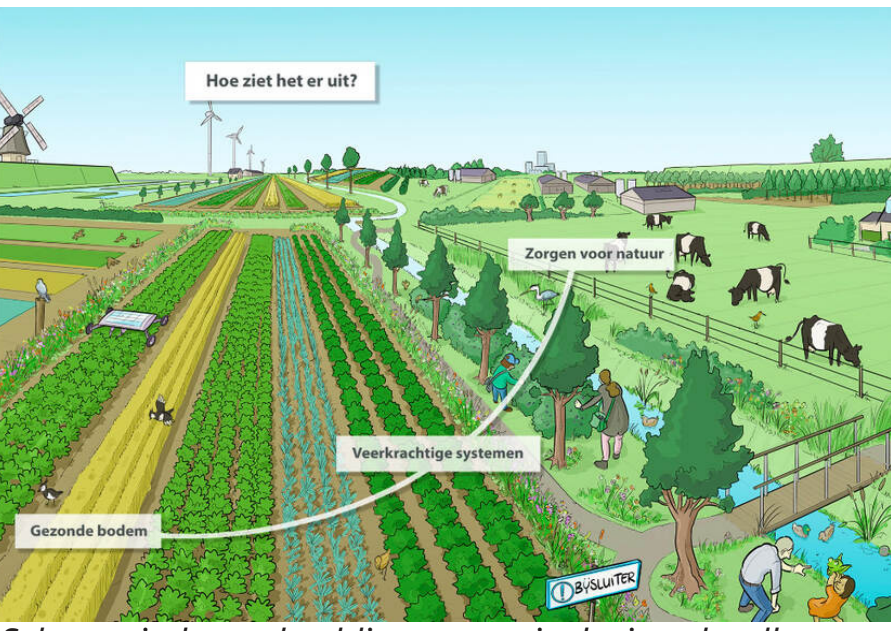
Naar een klimaatrobuust landschap

Het Valkenburgse landschap moet weerbaarder worden tegen de effecten van klimaatverandering. Om de weerbaarheid van het landschap te vergroten, zijn de volgende ambities benoemd:

- Hemelwater moet zoveel mogelijk worden opgevangen op de plek waar het valt. Hierdoor stroomt er minder water af richting de (zij)beekdalen waardoor de kans op wateroverlast benedenstrooms afneemt.
- Introduceren van nieuwe vormen van landbouw (natuurinclusief) of het toepassen van aangepaste teelten.
- Toename van de hemelwater-opnamecapaciteit van bodems in agrarisch gebruik.

Werken aan een natuurinclusieve landbouw

Een deel van de stikstofheerslag in natuurgebieden wordt veroorzaakt door agrarische bedrijven. Om deze neerslag te verminderen moet het toekomstperspectief en de toekomstbestendigheid van agrarische bedrijven onder de loep genomen worden. De gemeenten in het middengebied Zuid-Limburg werken momenteel (najaar 2022) samen om tot concrete oplossingsrichtingen te komen. Valkenburg aan de Geul steunt ontwikkelingen als natuurinclusieve landbouw omdat deze vorm van landbouw veel kansen biedt aan het herstel van natuur en landschap.

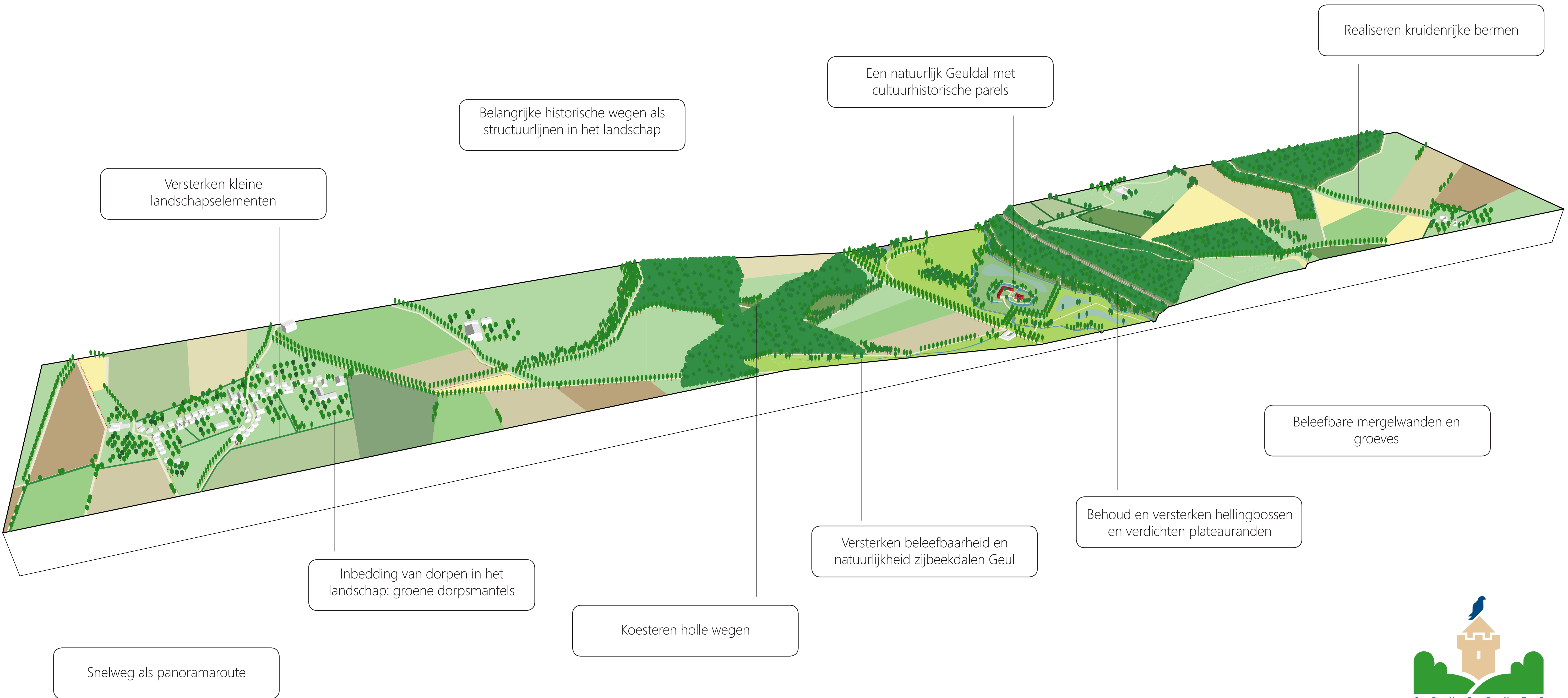
Bewoners en landschap

Het landschap vormt een onderdeel van de identiteit van inwoners. Veranderingen in het landschap betekenen soms veel voor hen. Daarom is het belangrijk om bewoners te betrekken bij, en goede informatie te verschaffen over aanstaande veranderingen. Het Groenbeleidsplan benoemt hiertoe een aantal maatregelen:

- Betrek de bewoners bij kwaliteitsimpulsen in het buiten-gebied.
- Stimuleren aanleg erfbeplantingen en kleine landschapselementen.
- Verbeteren van communicatie over kap- en snoeiwerkzaamheden.
- Stimuleren van de aanleg van voedselbosjes en pluktuinen met als doel educatie van basisschoolleerlingen.

Maatregelen

Groenbeleidsplan Valkenburg aan de Geul

B BUITENGEBIED

Groenstructuur: vergroten landschappelijke diversiteit

4

Een natuurlijk Geuldal met cultuurhistorische parels

De kenmerkende wisselwerking tussen natuur en cultuur (kastelenlandschap) wordt versterkt door:

- robuust inpassen of verplaatsen niet passende functies.
- natuurlijke inrichting m.u.v. kastelenlandschap.
- behoud en versterk zichtrelaties tussen kastelen/ landgoederen.
- verzachten barrières fauna.
- natuurlijk meanderen Geul.
- molentakken behouden als onderdeel van cultuurhistorisch ensemble.
- Geulpark (vijver en omliggend terrein) versterken tot natuurlijk gebied met plaats voor hengelsport westzijde vijver.

Visualisatie van de vergroening van parkeerplaats het Geulpark.

Versterken beleefbaarheid zijbeekdalen Geul

Water is de belangrijkste vorm van het Zuid-Limburgse landschap. De relatie tussen de Geul en haar zijbeken is niet altijd overal beleefbaar. Ook de herkenbaarheid van de zijbeken zelf is niet optimaal. Het Groenbeleidsplan zet in op:

- natuurlijke uitstraling zijbeekdalen
- natuurlijke beekdalvegetatie rondom zijbeken

Een meer natuurlijke inrichting rondom de zijbeken zorgt voor een vertraagde afvoer van water en de biodiversiteit stijgt. Opgaande beplanting rond zijbeken zorgt voor schaduw op het water, waardoor de waterkwaliteit verbetert.

Hekerbeekdal kent geen natuurlijke inrichting

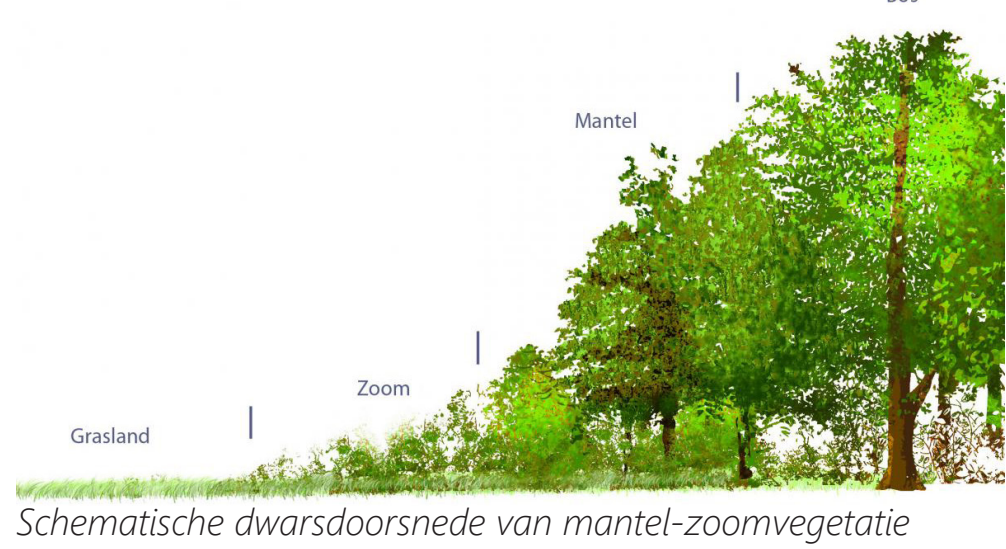
De Watervallerbeek in buurgemeente Meerssen is op veel plekken prachtig begroeid en ligt natuurlijk en herkenbaar in het landschap.

Behoud en versterken hellingbossen en verdichten plateauranden

De bestaande hellingbossen in de gemeente dienen behouden en versterkt te worden, door het toepassen van een mantel- en zoomvegetatie met een breedte van ca. 20 meter.

De plateaus vormen open gebieden in de gemeente. Randen van de plateaus zijn veelal onbeplant waardoor de overgang van plateau naar helling niet altijd sterk beleefbaar is. Ook kan hemelwater vrijelijk afstromen richting het Geuldal.

Het Groenbeleidsplan zet in op het inplanten van plateauranden met opgaande beplanting. Op deze manier wordt hemelwater langer vastgehouden, wordt de directe omgeving minder droogtegevoelig en verbetert de ecologische waarde van het gebied.

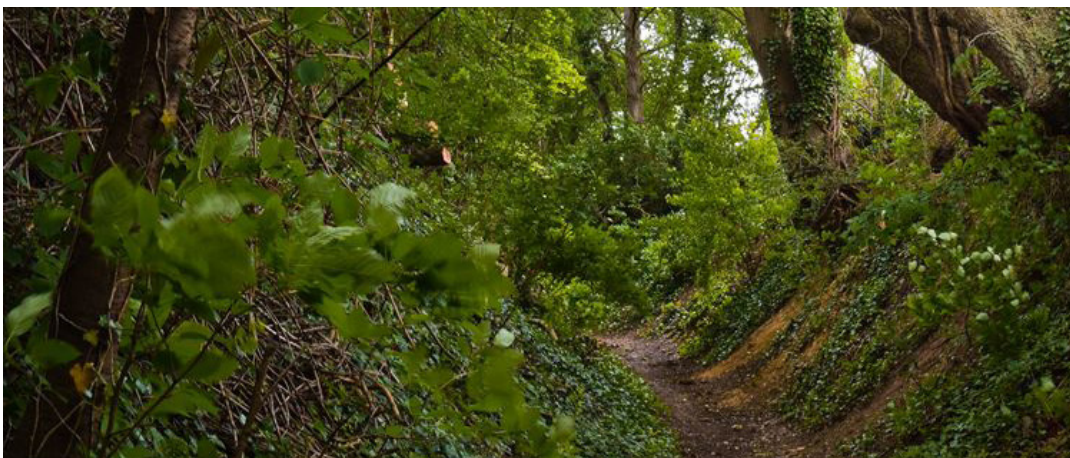
Schematische dwarsdoorsnede van mantel-zoomvegetatie

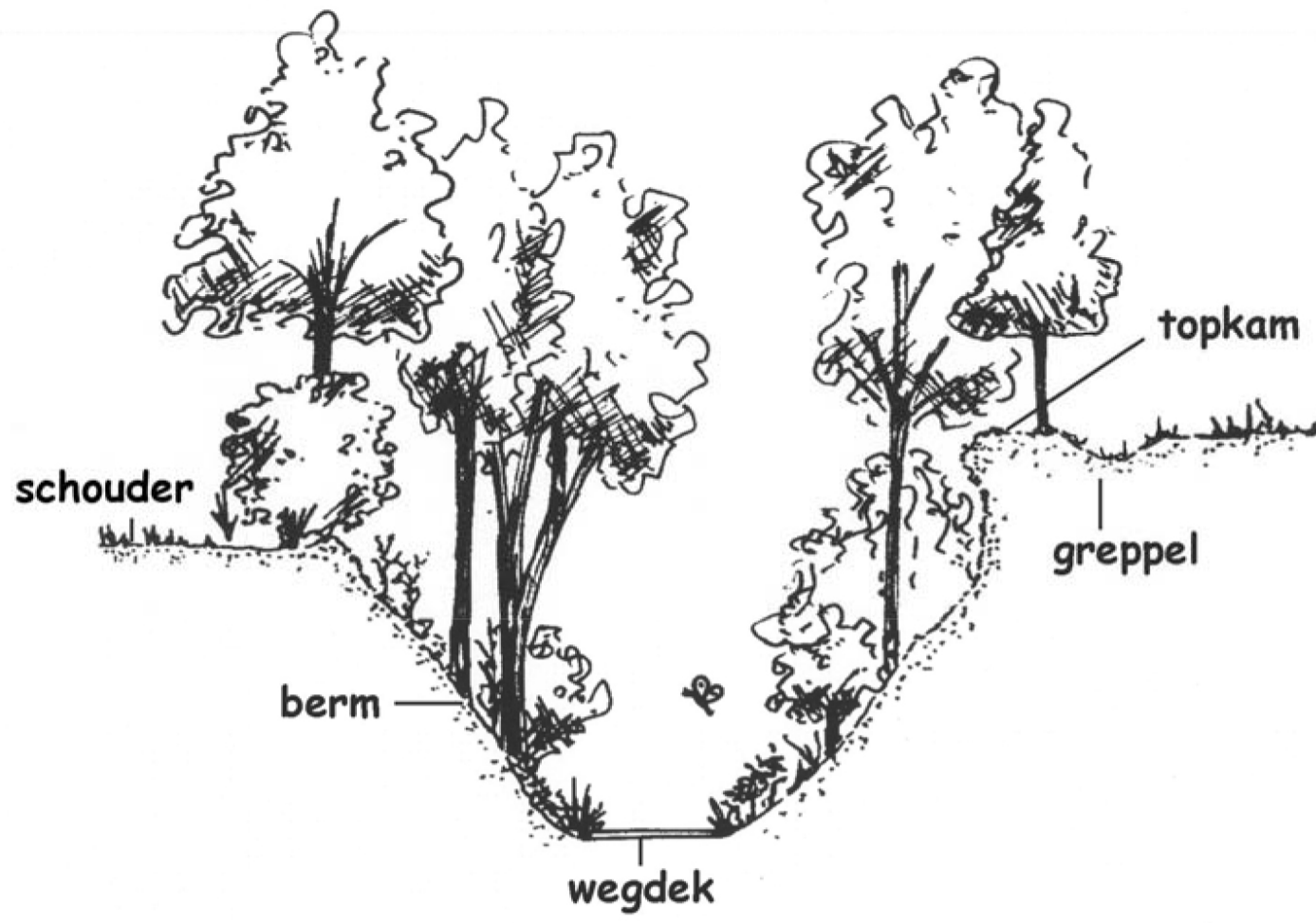
Koesteren holle wegen

Holle wegen zijn karakteristiek voor Zuid-Limburg. Ze bieden een fraai contrast met de openheid van de plateaus. De steile wanden van holle wegen bieden ruimte aan talloze bijzondere plantensoorten. Het wortelstelsel is soms fascinerend en ook de aanwezigheid van dassenburchten draagt bij aan de beleving van holle wegen.

Bij sommige holle wegen is deze karakteristiek echter verloren. Daarom stelt het Groenbeleidsplan dat de opgaande begroeiing langs holle wegen versterkt moet worden, alsook de florarijke bermen. Dit vermindert ook de gevoeligheid van steile taluds voor erosie.

Voorbeeld van een fraaie holle weg.

Dwarsdoorsnede van een holle weg en de verschillende onderdelen van de holle weg.

Beleefbare mergelwanden en groeves

Valkenburg aan de Geul kent veel steile mergelwanden. De gemeente ontleent een groot deel van haar identiteit aan mergel. Hiertoe dienen de mergelwanden beleefbaar te zijn en vrij gehouden te worden van al te veel opgaande begroeiing.

In de gemeente zijn veel voormalige groeves. Dit zijn cultuurhistorische relictten met vaak hoge natuurwaarden. Deze interessante plekken dienen beleefbaar te zijn voor bewoners en bezoekers. Dat kan door de fysieke toegankelijkheid te vergroten, maar bijvoorbeeld ook door het maken van uitzichtpunten.

Sfeerimpressie van een mogelijke inrichting van de Daalhemerweg, waarbij het parkeren en de platanen zijn verwijderd en de mergelwand veel meer tot zijn recht komt.

Inbedding van dorpen in het landschap: groene dorpsmantels

Het Groenbeleidsplan pleit voor het terugbrengen van hoogstamboomgaarden rondom de kernen. Boomgaarden zorgen voor een fraaie inbedding van de kernen in het landschap. Daarnaast hebben ze een educatieve rol (o.a. waar komt het voedsel vandaan, begrip cultuurhistorie).

Ook bosschages en bossen zorgen voor inbedding van kernen in het landschap. Daarom dienen bestaande bosschages en bossen rondom de kernen behouden te blijven.

Om de identiteit van afzonderlijke kernen te versterken kunnen de entrees versterkt worden met fraai groen of bijpassend meubilair.

Bebouwing met een fraaie dorpsmantel

Ideeen ter versterking identiteit kernen

Versterken kleine landschapselementen

Kleine landschapselementen zijn:

- houtkanten
- hagen
- grafen
- poelen
- bomenrijen
- bosjes/bosschages
- struweelhagen
- houtwallen

Het Groenbeleidsplan zet in op het herstel van kleine landschapselementen. Kleine landschapselementen fungeren als ecologische verbinding, zorgen voor het vasthouden van hemelwater en versterken de cultuurhistorische karakteristiek van de plek.

Bijvoorbeeld: de gemengde Limburgse haag zou weer meer als perceelsscheiding moeten worden toegepast. Geschikte gebieden zijn Natuurnetwerk Limburg en de Groenblauwe Mantel.

Het Gerendal is een prachtig gebied waar veel kleine landschapselementen aanwezig zijn.

Belangrijke historische wegen als structuurlijnen in het landschap

Het Groenbeleidsplan stelt voor om de herkenbaarheid van de belangrijke historische wegen in het landschap, te vergroten. Hiertoe verbeteren ook de oriëntatiemogelijkheden van inwoners en bezoekers.

De belangrijkste wegen krijgen een continue, begeleidende boomstructuur. Afhankelijk van de weg is dit een enkele, of een dubbele bomenrij.

Sfeerimpressie van het benadrukken van belangrijke historische wegen.

Realiseren kruidenrijke bermen

Bermen vormen potentiële verbindingen tussen kleinere natuurgebieden. Gemeentelijke bermen dienen te worden omgevormd tot kruidenrijke bermen. Ook andere grondeigenaren zouden gestimuleerd moeten worden tot het aanleggen van kruidenrijke stroken. De kalkrijke gronden zijn bij uitstek geschikt voor het laten ontstaan van een bijzondere bermflora.

Het project 'Boshommellandschap Geuldal' is een voorbeeld om te komen tot soortenrijke bermen. De gemeente werkt mee aan dit project.

De akkerwinde in de berm van de Luijtenweg (Schin op Geul) is een voedselbron voor o.a. de gewone geurgroefbij. Deze wegberm is onderdeel van het project 'Boshommellandschap Geuldal' en wordt gefaseerd gemaaid (links en rechts afwisselend).

Een ander voorbeeld van een prachtige bloem- en kruidenrijke berm.

Snelweg als panoramaroute

De snelweg A79 kent pleksgewijs prachtige vergezichten over het landschap. Deze vergezichten dienen behouden te blijven. Hiervoor is het van belang dat kenmerkende zichtlijnen vanaf de weg niet worden geblokkeerd door bijvoorbeeld opgaande beplanting.

A79 kijkend richting Heerlen, zicht vanaf het dalviaduct op het Ravensbosch.

A79 kijkend richting Maastricht. De kerktoeren van Berg steekt prominent uit boven het hellingbos.

bureau VERBEEK
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

Groenbeleidsplan Valkenburg aan de Geul

C KERNEN Groenvisie en groenstructuur

5

Huidige groenstructuur in de kernen kort in beeld

Om nieuw groenbeleid te schrijven is het noodzakelijk om te starten met het analyseren van de huidige groenstructuur in de gemeente.

In het historische centrum van Valkenburg zijn prachtige bomenstructuren aanwezig. Op de foto staat de Lindenlaan.

Op verschillende plekken in de gemeente zijn steile mergelwanden aanwezig. Op de foto de Wolfsdriesweg.

Het Kuurpark en het casino zijn destijds met veel grandeur ontworpen. Deze ontwerpgedachte past niet meer bij de huidige tijd. Daarbij is het onderhoud van het park lastig door aanwezigheid van wilde zwijnen.

In Broekhem zijn veel van deze monumentaal opgezette bomenstructuren aanwezig. Deze platanen hebben weinig ecologische waarde en hebben dus alleen een esthetische waarde.

Veel parkeerplaatsen in Valkenburg hebben een versteend karakter en vormen geen fraai element in de stedelijke omgeving. Op de foto P Odapark.

Sommige delen van het oude centrum in Valkenburg, waaronder het Theo Dorrenplein op de foto, zijn erg versteend en daardoor gevoelig voor hittestress.

De bomen langs de Geulhemmerweg in Berg dragen sterk bij aan de herkenbaarheid van deze doorgaande route.

Mooi ensemble van het oude kerkgebouw en fraaie, monumentaal ogende bomen in Berg.

Langs de provinciale weg NS95 zijn enkel nog wat overblijfsels van de vroegere groenstructuur aanwezig. De weg oogt hierdoor vaak kaal.

De platanen in Schin op Geul staan veelal onhandig gepositioneerd waardoor de doorgang op de trottoirs belemmerd wordt. Op de foto de Breeweg

Het Sint Gerlachplein in Houthem is erg versteend en kent een oubollige groenstructuur.

In de Beekerswei in Sibbe past de groenstructuur niet in de beschikbare ruimte. Er is wortelgedruk en de bomen worden grof gekandelaberd.

Aan de rand van Vilt is een prachtig uitzichtpunt in de voormalige groeve.

Veel woonstraten in de gemeente zijn erg versteend. Versteende voortuinen versterken dit effect. Op de foto de Heiweg in Vilt.

Een deel van de ontsluitingsweg rondom het centrum van Valkenburg kent een groenstructuur die niet past bij de grandeur van het oude centrum. Op de foto de Koningin Julianalaan.

Toekomstbeeld kernen

De groenvisie op de kernen vloeit voort uit de resultaten van de inventarisatie en analyse. Uit de resultaten is (op hoofdlijnen) gebleken dat sprake is van markante groenelementen in de kernen die kansrijk zijn voor een onderscheidende groen- en bomenstructuur, maar dat er een gebrek is aan **samenhang en herkenbaarheid** van het groen in de kernen. De groenvisie geeft een algemeen toekomstbeeld voor het groen in de kernen:

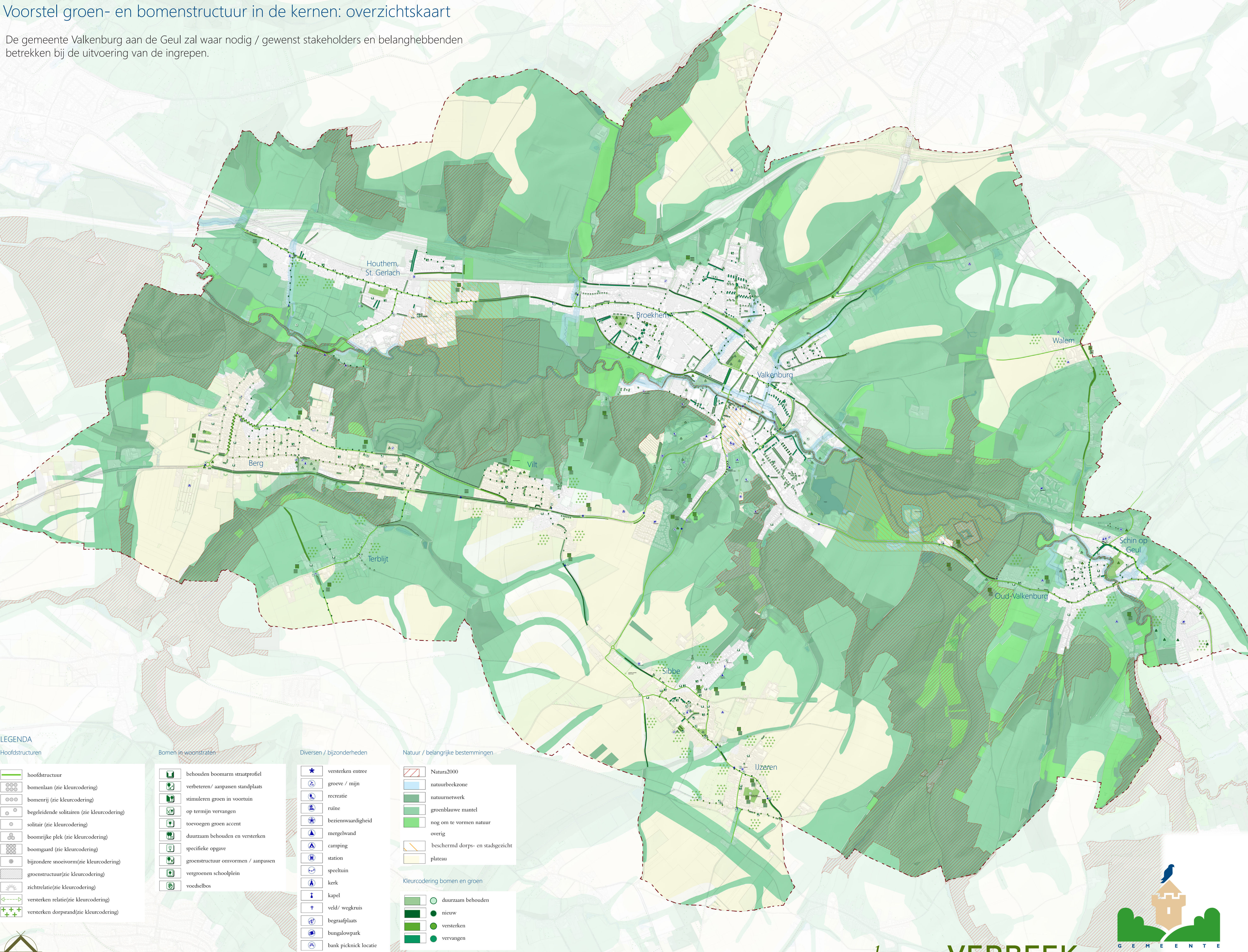
Gewenst toekomstbeeld voor de kernen in de gemeente Valkenburg aan de Geul:

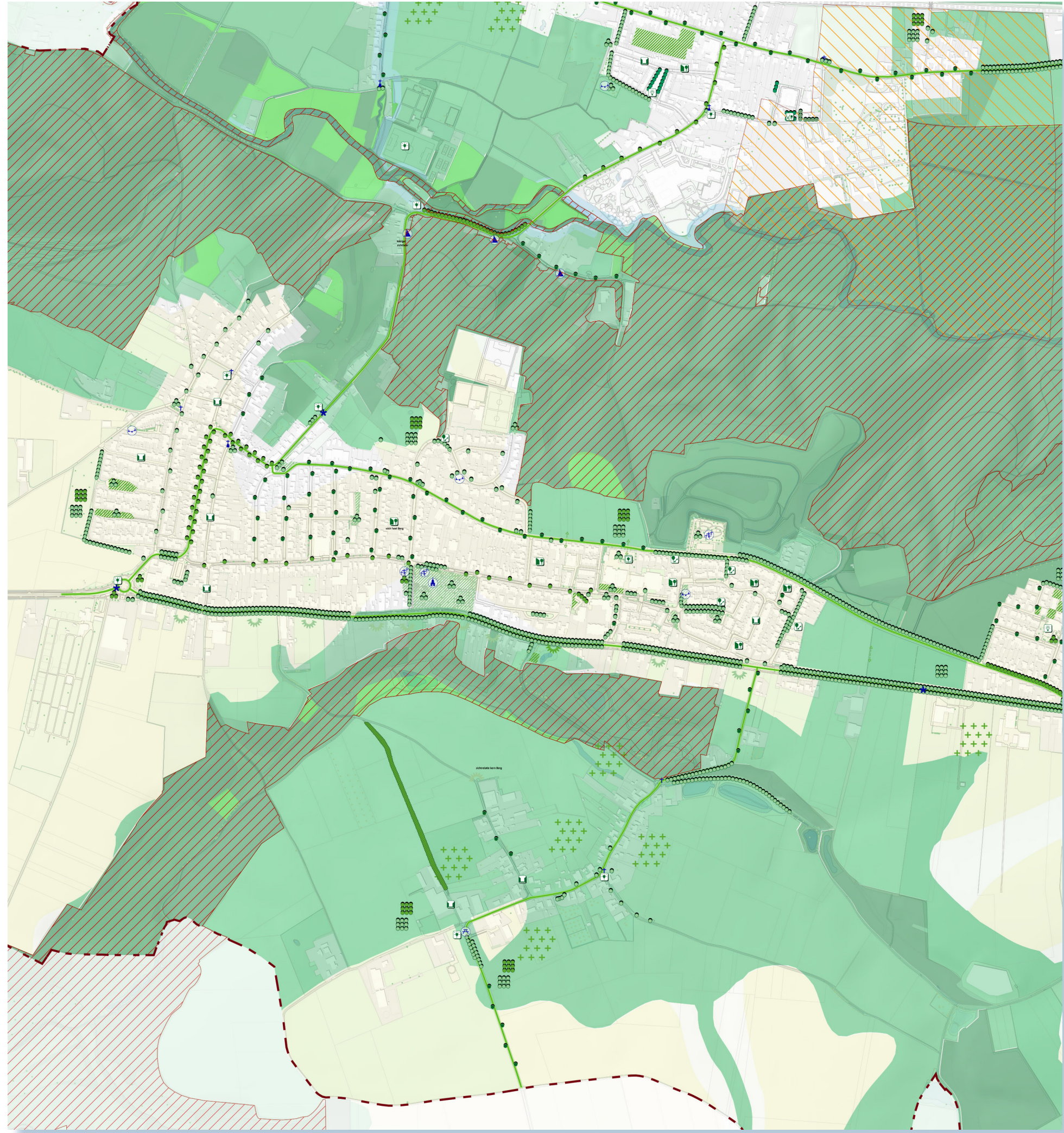
- Groen draagt bij aan de **identiteit** van de kern: de centra van de kernen zijn door een sterke en onderscheidende groenstructuur aantrekkelijk en herkenbaar.
- Door het aanwezige duurzame groen in de straat wonen de bewoners in een **gezonde en aangename leefomgeving**. De leefomgeving is dan ook aantrekkelijk voor gasten en bezoekers.

Op de volgende posters is het voorstel voor de groen- en bomenstructuur weergegeven per deelgebied. Onderstaande **legenda** is ook van toepassing voor de deelkaarten als getoond op poster 5 t/m 9.

Voorstel groen- en bomenstructuur in de kernen: overzichtskaart

De gemeente Valkenburg aan de Geul zal waar nodig / gewenst stakeholders en belanghebbenden betrekken bij de uitvoering van de ingrepen.

Berg

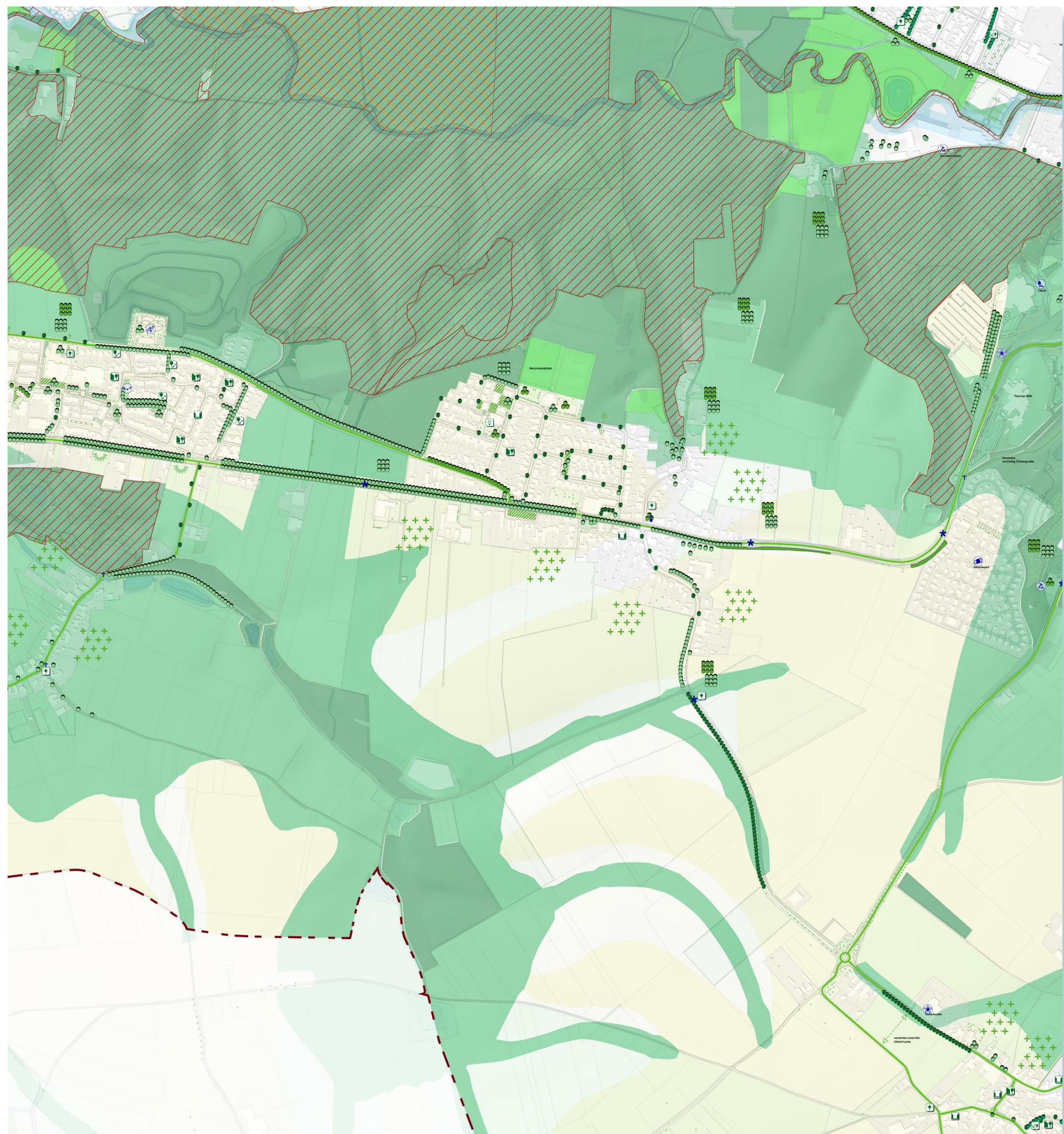
- Versterken bomenstructuur Grote Straat/Geulhemmerweg en Valkenburgerstraat.
- Toepassen begeleidende solitaire langs Langen Akker, Pastoor Scheepersstraat, Pastoor Brouwersstraat, Burg. Muijterstraat, Burg. van der Loostraat, Dr. Goossensstraat en een gedeelte van de Kleinstraat.
- Versterken entree westzijde Berg.
- Stimuleren geveltuinen Grote Straat, Op de Bies, Kleinstraat.
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuin.
- Inrichten groen schoolplein basisschool.
- Opwaarderen groeiplaatsen Slakweg.

Sfeerimpressie van het toepassen van enkele bomen in een versteende straat.

Sfeerimpressie van het toepassen van geveltuinen / gevelgroen in de Kleinstraat.

Vilt

- Versterken bomenrij Meesweg.
- Toepassen begeleidende solitaire Sibberweg, Heiweg, Wethouder Meertensstraat, Nachtegaalstraat, Leeuwerikstraat, Vinkenweg, Zwaluwstraat, Merelstraat en Leijenstraat.
- Opwaarderen entrees Sibberweg en Rijksweg.
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuinen.

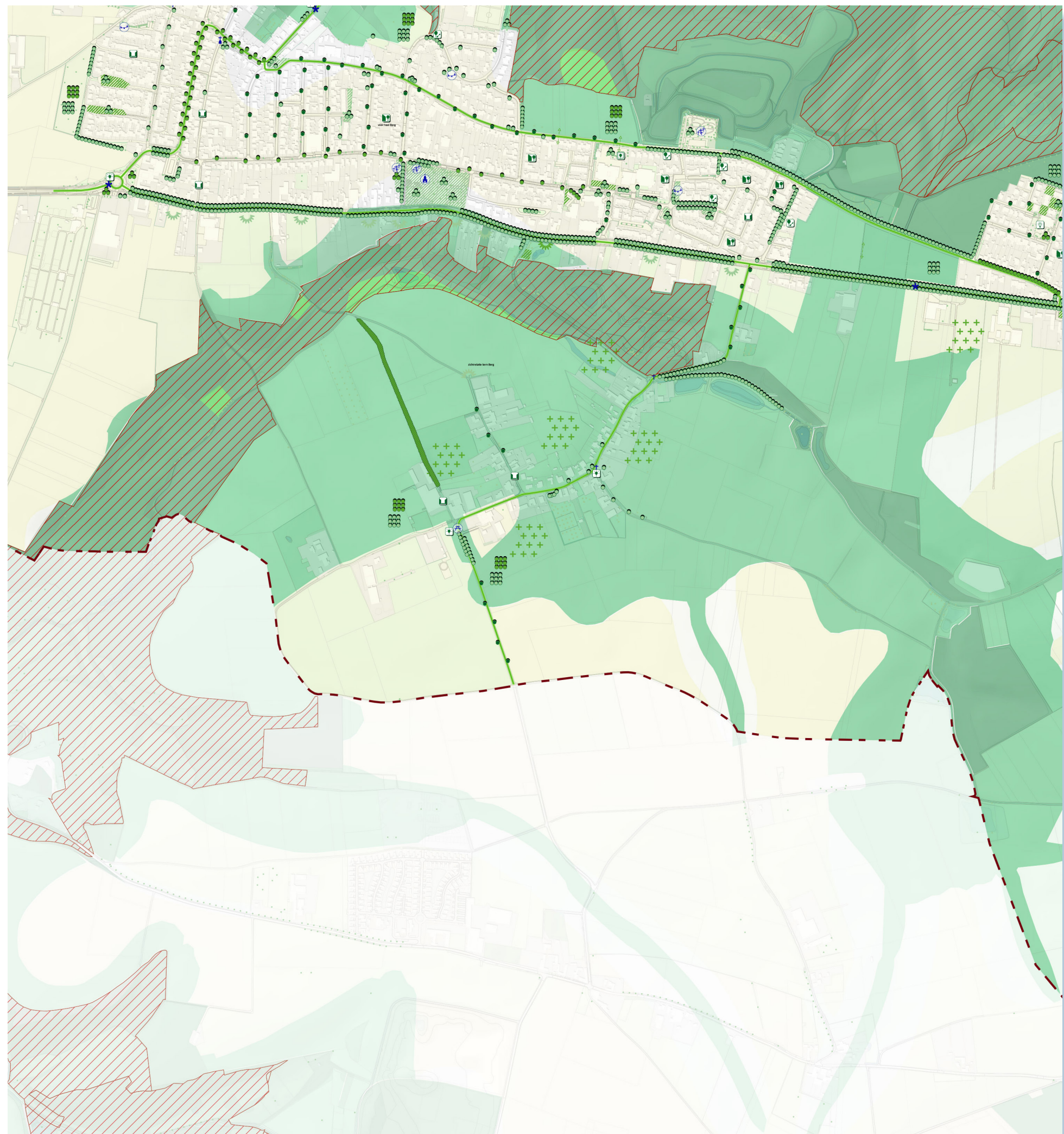
Het fraaie uitzichtpunt in de groeve bij Vilt; op initiatief van bewoners gemaakt.

Sfeerimpressie van het vergroenen van voortuinen.

De boomgaard aan de rand van Vilt; op initiatief van bewoners aangelegd.

Terblijt

Het straatprofiel in Terblijt is te smal voor een begeleidende bomenstructuur. De groene voortuinen dragen bij aan een groen straatbeeld. Bewoners moeten gestimuleerd worden om hun groene voortuin te behouden en bewoners die geen groene voortuin hebben moeten gestimuleerd worden deze aan te leggen.

Het straatprofiel in Terblijt is te smal voor een bomenstructuur. De groene voortuinen en bomen in de tuinen dragen bij aan het groene straatbeeld.

Groenbeleidsplan Valkenburg aan de Geul

C KERNEN Sibbe, IJzeren, Schin op Geul, Oud-Valkenburg, Walem

Sibbe

- Doorzetten inrichting Sibberkerkstraat richting IJzeren en herzien soortkeuze.
- Waar ruimte is, solitaire bomen voorzien in Bergstraat, Gatsestraat, Dorpsstraat en Sint Rosastraat.
- Vergroenen entreezone kerk.
- Vergroenen parkeerplaats begraafplaats.
- Versterken ensemblewerking Sibberhuuske met aanpalende weilanden en poort.
- Vervangen bomen in de Beckerswei voor een kleinere soort.
- Vergroenen parkeerplaats Beckerswei, hiervoor is nader onderzoek nodig naar de parkeerbalans en de wensen van omwonenden.
- Adequaat beheer en onderhoud Lokerstraat.

IJzeren

- Toepassen begeleidende solitaire Kruisstraat.
- Versterken begeleidende solitaire Limietstraat.
- Benadrukken ligging waterput in overleg met omwonenden.

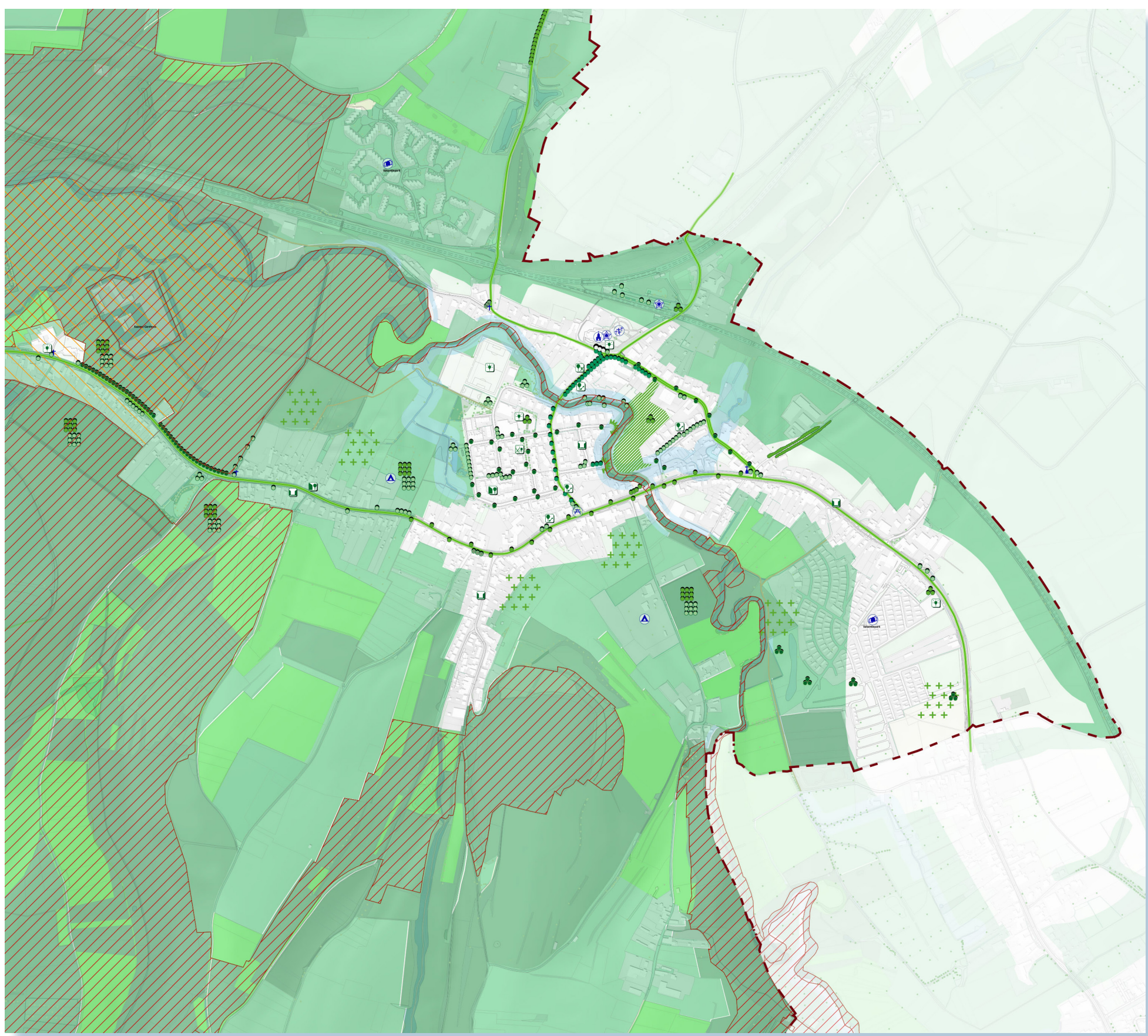
Belangrijk:
- Voor de legenda van de kaarten: zie poster 5
- De beelden geven ambities weer voor het openbaar groen en bomen voor de komende 20 jaar.

Bomenstructuur Sibberkerkstraat doorzetten richting IJzeren: sfeerimpressie.

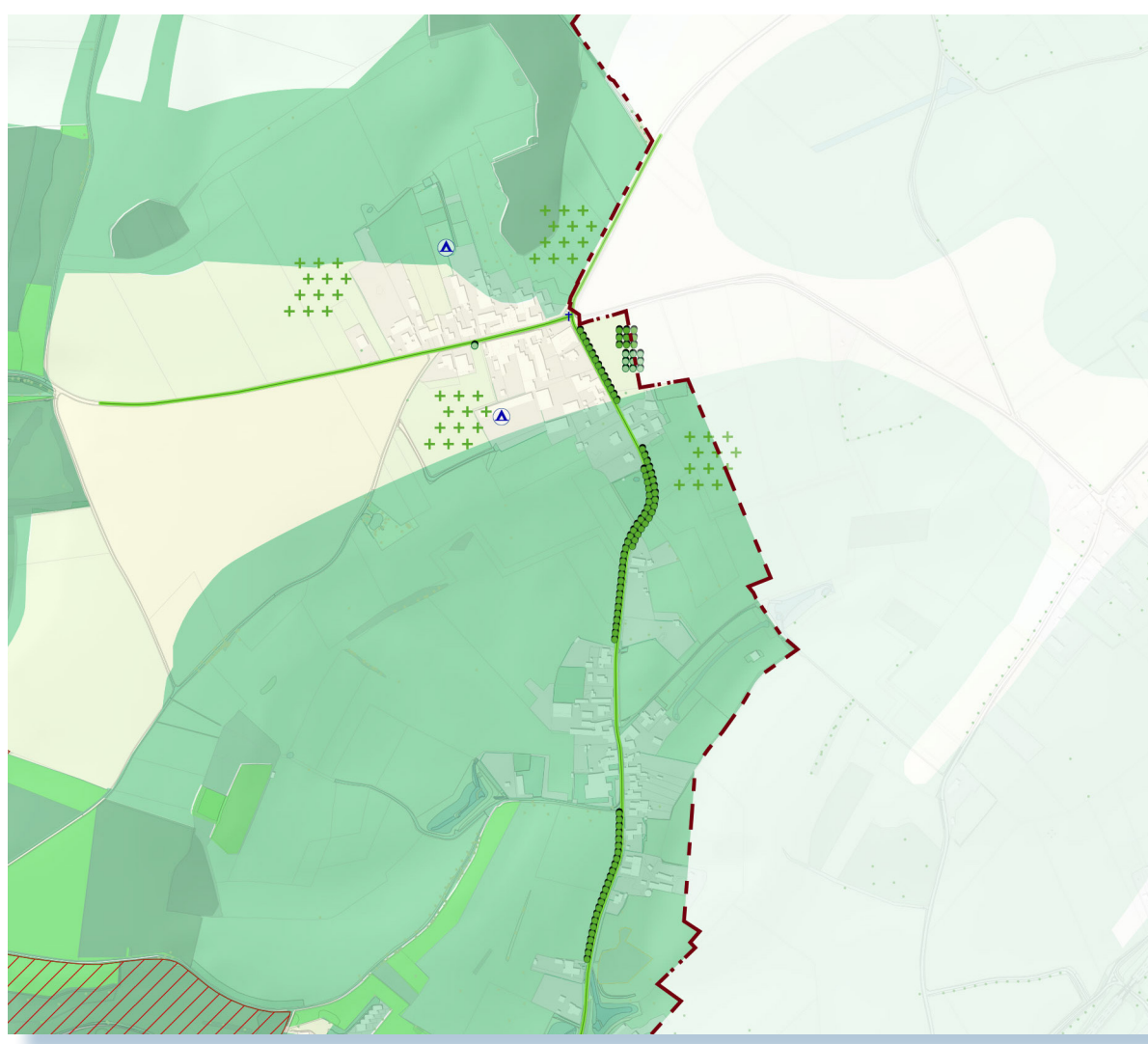

Sfeerimpressie van een geschiktere boomsoort in de Beckerswei.

Schin op Geul

- Streven naar het toevoegen van 1e orde solitaire bomen langs de N595.
- Op termijn vervangen platanen Breeweg, Kerkplein en Hoogbeek.
- Opwaarderen Kerkplein; hiervoor is nader (ontwerp)onderzoek nodig.
- Vergroenen Ljubljnaplein.
- Opstarten inventarisatie naar mogelijke locatie sportvelden, samen met buurgemeenten.
- Toepassen robuuste groene inpassing vakantiepark Topparken Résidence Valkenburg.
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuin.

Walem

Binnen het bebouwingslint van Walem is geen ruimte voor een begeleidende bomenstructuur. Het kapelletje op de kruising kan worden verfraaid met fleurig groen.

Sfeerimpressie van het vergroenen van de straat bij het Ljubljnaplein. Dit is een voorbeeld om te laten zien dat enkele bomen in de straat de sfeer positief beïnvloeden. Uiteraard dient bij het daadwerkelijk uitvoeren van deze ideeën, gekeken te worden naar de situatie ter plekke en is maatwerk noodzakelijk.

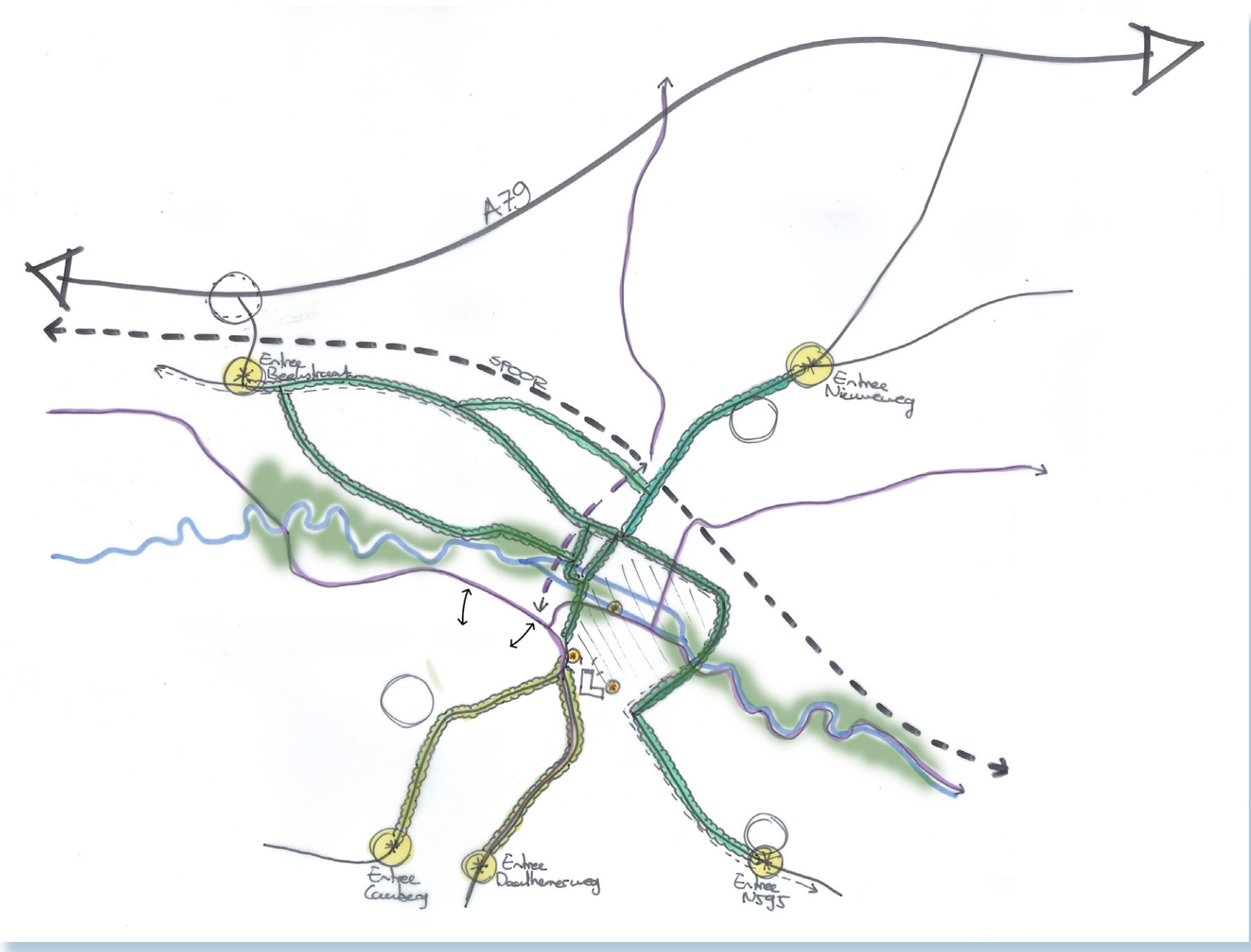

Sfeerimpressie van een robuuste groene inpassing van de parkeerplaats langs de N595.

Groenbeleidsplan Valkenburg aan de Geul

C KERNEN Valkenburg, Broekhem

8

- Structuur rondweg
- Structuur invalsweg - holle weg
- Structuur invalsweg - Geuldal
- Structuur invalsweg - Panoramaroute
- Recreatieve fietsroute
- Missende schakel fietsroute
- Entrees Valkenburg
- Stadspoorten
- Randparkeren
- Centrumgebied

Valkenburg - gewenste hoofdgroenstructuur

- Toepassen begeleidende solitaire langs Broekhem / Strabeek, in combinatie met langspaarvakken.
- Stoppen met kandelaberen van de platanen langs de Spoorlaan. Op termijn de platanen vervangen door een soort met hogere ecologische waarde.
- Verbeteren groeiplaatsen bomen St. Bernardlaan.
- Aandacht plantvakken / onderbegroeiing platanen Nieuweweg.
- Versterken verschil tussen natuurlijk en cultureel sfeer Cauberg en opruimen hekwerk.
- Herinrichting parkeervakken en platanen langs de Daalhemerweg. Hiervoor is nader (ontwerp)onderzoek nodig.
- Streven naar een meer uniforme uitstraling van de 'rondweg' van Valkenburg:
 - Doorzetten structuur van lindes langs Burg. Henssingel richting het Berkelplein en Oosterweg.
 - Toepassen begeleidende solitaire (lindes) in de Reinaldstraat.
 - Benadrukken kruising met de Geul, met opvallend groen.
 - Toepassen begeleidende solitaire in Koningin Julianalaan en Oranjelaan.
 - Vervangen sierkersen Koningin Julianalaan door een grotere, zuilvormige soort.
- Verbijzonderen van verschillende entrees van Valkenburg.

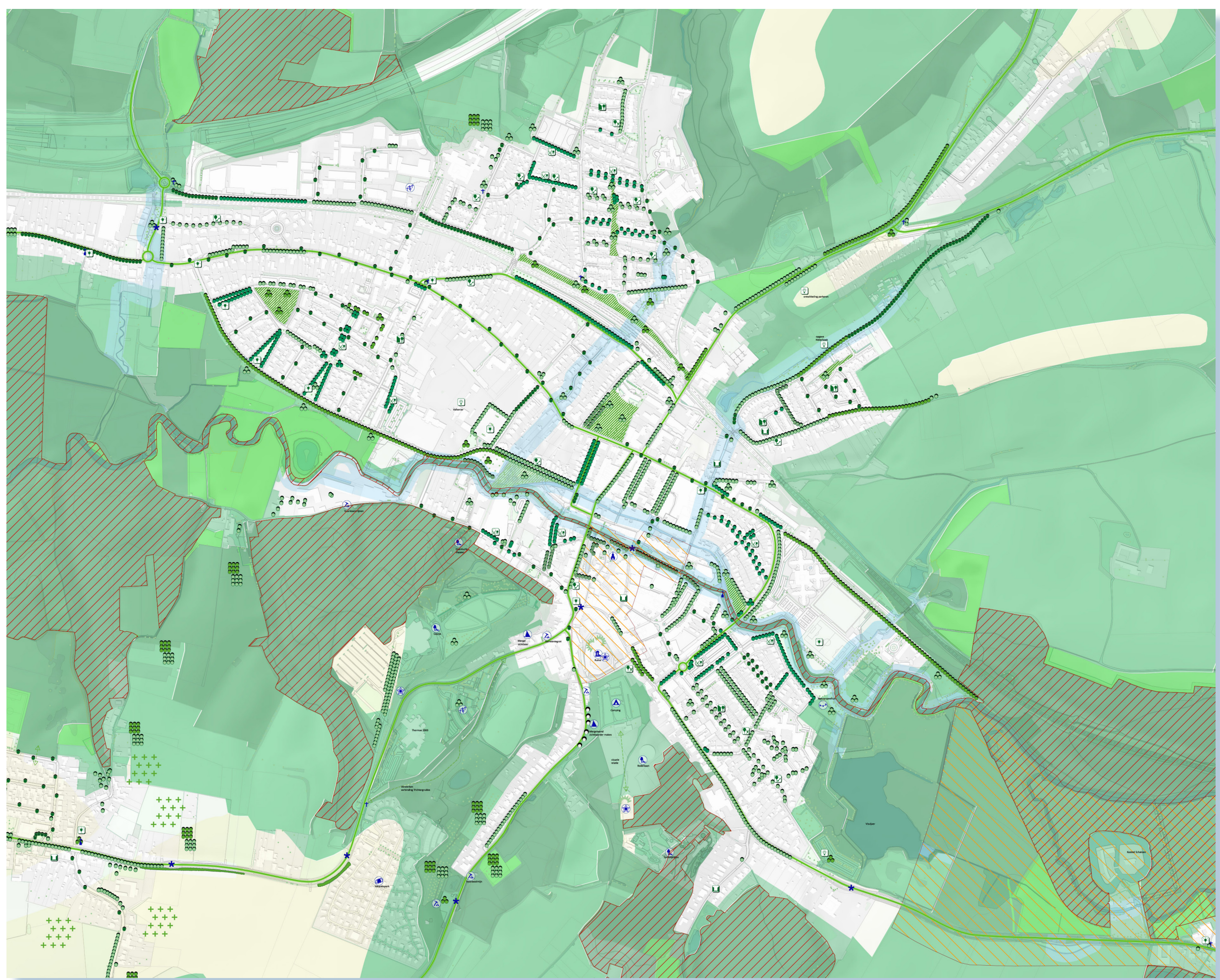
Belangrijk:
- Voor de legenda van de kaarten: zie poster 5
- De beelden geven ambities weer voor het openbaar groen en bomen voor de komende 20 jaar.

Sfeerimpressie van een groenstructuur met meer grandeur, in de Koningin Julianalaan.

Sfeerimpressie: door het weghalen van storende elementen voor de mergelwand, komt deze veel beter tot zijn recht.

Valkenburg-zuid - gewenste groenstructuur

- Vergroenen van het historische centrum d.m.v. toepassen nieuwe solitaire bomen, (particuliere) fleurige plantbakken en vergroenen (parkeer) hoven.
- Inrichting Plenkertstraat is een aparte opgave, waarbij het belangrijk is dat de mergelwand sterker beleefbaar is.
- Behouden zichtrelatie van en naar de kasteelruïne.
- Toekomstperspectief Kuurpark en Polferbosch is een aparte opgave, die tezamen met de Plenkertstraat moet worden bekeken.
- Verbeteren toegankelijkheid Trichtergrubbe (dunnen onderbegroeiing, opslag).
- Inbedden sportvelden bij voetbalvereniging Walram in een robuuste groenstructuur, passend bij de sfeer van het Kastelenpark.
- Op termijn vervangen van platanen Betsy Perklaan.
- Vergroenen Berkelplein
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuin.

Broekhem - gewenste groenstructuur

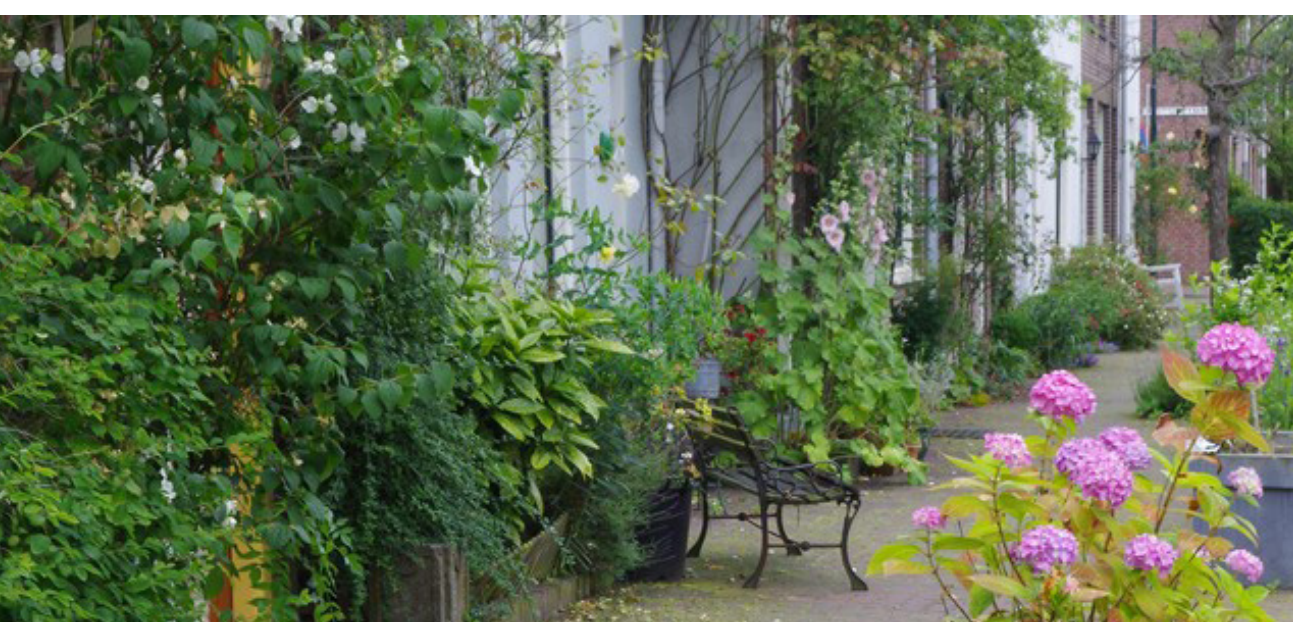
- Realiseren groene 'vinger' langs de Geul, richting Valkenburg-centrum.
- Vergroenen parkeerplaatsen Odapark-Prins Bernhardlaan en Odapark-Margrietlaan.
- Robuuste groene inpassing parkeerplaats Par'course.
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuin.

Valkenburg-noord - gewenste groenstructuur

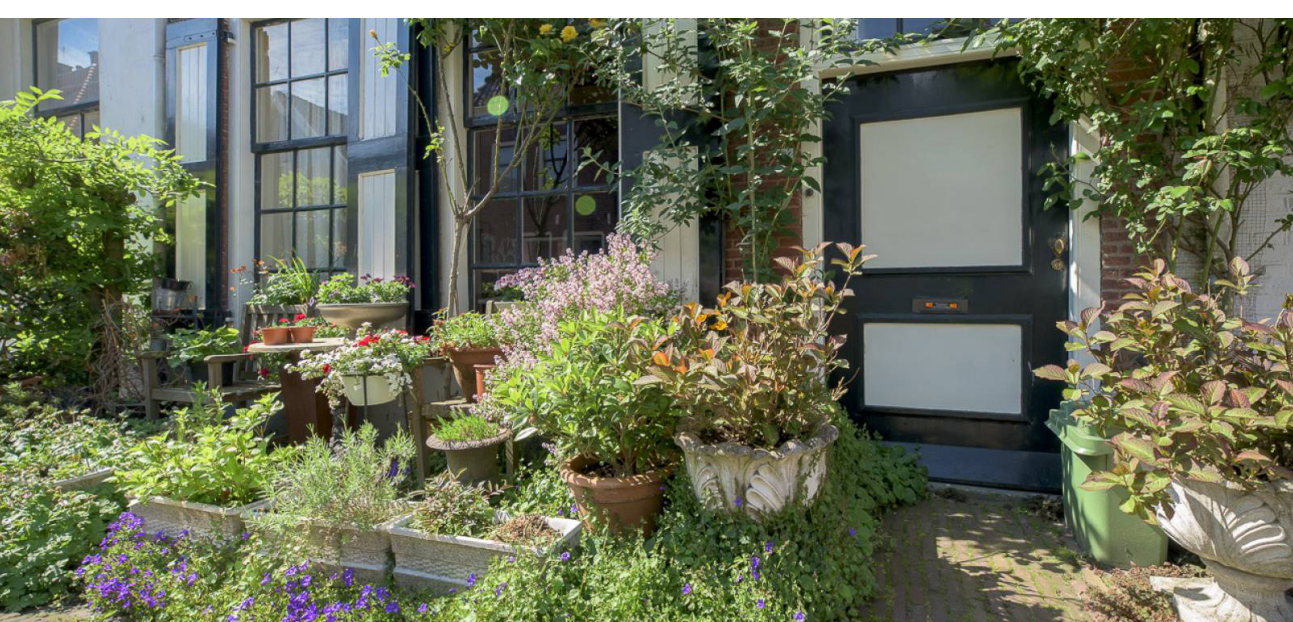
- Inrichting terrein Ignatiusklooster is een aparte opgave.
- Op termijn vervangen platanen langs de Valkenberg.
- Verwijderen nevenstructuur Casimir Ubaghslaan en vervangen bomen 'na de bocht'.
- Op termijn vervangen bomen Henri Hermansstraat, vergroten plantvakken.
- Vervangen bomen Azaleastraat / Rozenstraat / Seringenstraat en vergroten plantvakken.
- Stimuleren bewoners vergroenen (voor)tuinen.

Sfeerbeeld mogelijkheid vergroenen van versteende centrumstraten.

Sfeerbeeld vergroend historisch stadscentrum.

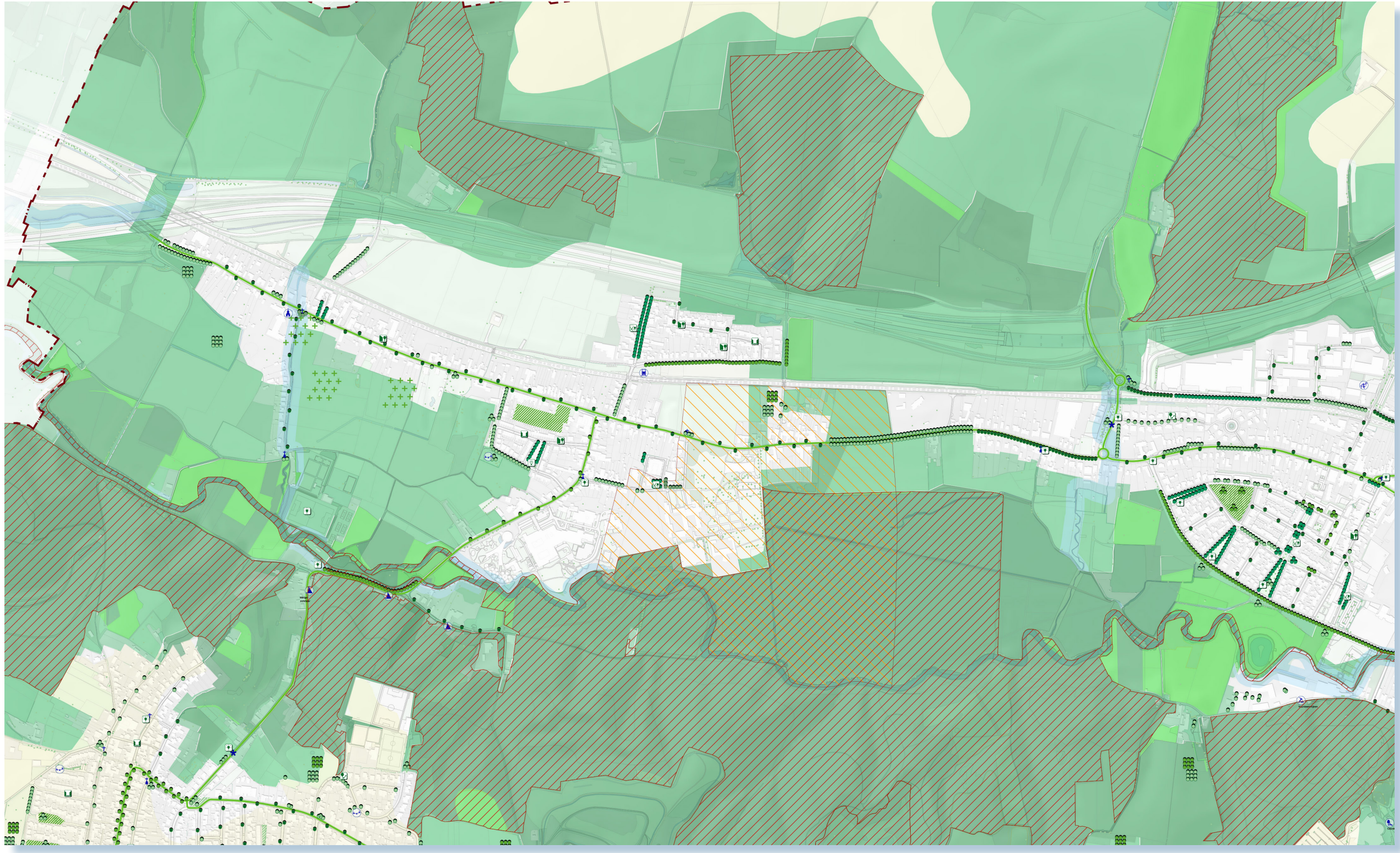

Sfeerbeeld vergroend historisch stadscentrum.

Sfeerimpressie hoe de wandelroute naar het Kuurpark verduidelijkt kan worden.

Belangrijk:
- Voor de legenda van de kaarten: zie poster 5. De beelden geven ambities weer voor het openbaar groen en bomen voor de komende 20 jaar.

Houthem en St. Gerlach - gewenste groenstructuur

- Versterken bomenstructuur Onderstestraat / Geulweg / St Gerlachstraat.
- Opwaarderen omgeving Geulhemmermolen.
- Versterken groenstructuur rondom sportvelden in het Geuldal.
- Vergroenen St. Gerlachplein.
- Versterken (oude) zichtrelaties van en naar Château St. Gerlach.
- Op termijn vervangen van de bomenstructuur in de Van Caldenborghsweg.

Sfeerimpressie van het benadrukken van een bijzondere plek met groen.

Sfeerimpressie van gevelgroen in St. Gerlach.

Sfeerimpressie van een vergroend St. Gerlachplein, waarbij de parkeerfunctie behouden blijft.

Klimaatadaptatie kernen

Te nemen acties

- Afname verharde oppervlaktes. Hierdoor kan meer hemelwater in de bodem infiltreren en wordt de riolering ontlast. Als voorbeeld: in Gent heeft het stadsbestuur een 'onthardingsaanemer' aangesteld met als doel elk jaar 15% minder verharding in de stad te realiseren.
- Afkoppelen hemelwater. Hemelwater dat op schone oppervlakten valt, zoals daken, kan worden afgekoppeld van de riolering. Naar verwachting opent de gemeente eind 2022 een nieuwe stimuleringsregeling hiervoor.

Afkoppelen regenpijp op de eigen tuin.

Hemelwater stroomt af in hiervoor speciaal aangelegde groenstroken.

Voorbeeld van het vergroeningsproject 'ikgroenhet' in Landgraaf.

Voorbeeld van een groene tuinafscheiding.

Burgers werken samen aan het voedselbosje in Sibbe.

Voorbeeld van een groen dak, dat mensen eenvoudig zelf kunnen (laten) aanleggen op bijvoorbeeld een schuurtje.

Bewoners en groen

Te nemen acties

- Stimuleren van bewoners tot vergroening.
- Stimuleren van bewoners tot aanleg van groene erfafscheidingen.
- Aanleg van groene daken stimuleren.
- Stimuleren buurtinitiatieven.
- Verduurzaming van de omgeving.
- Bewonersinitiatieven op het gebied van groen stimuleren.

Boven: het uitzichtpunt in de voormalige groeve in Vilt is een mooi voorbeeld hoe een wens van bewoners gerealiseerd is. Dat geldt ook voor de foto hieronder; de natuurspeeltuin in Vilt.

